

Redningshunden

Nr 2 -2022. 64 årgang

Medlemsblad for Norske Redningshunder

Hver 7. sekk GRATIS!

Som Venn av Musti får du alltid hver 7. sekk med hunde- og kattefôr (1 kg+) og kattesand fra Compact Care **GRATIS**. I tillegg får du hver 7. potefinbehandling **GRATIS**, vennepriiser, eksklusive tilbud og bursdagsgave til din firbente venn.

HER FINNER DU OSS: Bogstadveien | Colosseum Senter | Storo Senter | Amfi Ullevaal | Bryn Senter | Stovner Senter | Røa | Østerås Senter | Bekkestua | Sandvika Senter | Slependen Senter | Brakerøya | Strømsø Senter | Åssiden | Kongsberg | Horten | Sandefjord | Pindslø | Larvik | Porsgrunn | Herkules Senter | Ski **NY!** | Askim Varnaveien | Stopp Tune | Dyrelskeren Fredrikstad | Torvbyen | Tista Senter | Lillehammer | Gjøvik | Elverum Jessheim | Hønefoss | Arendal | Søgne **NY!** | Jærhagen | Maxi Sandnes | Stadionparken Senter | Amfi Madla | Karmøy **NY!** | Haugesund | Stord | Laguneparken | Sartor Senter | Laksevåg | Klepppestø | Horisont | Åsane **NY!** | Amfi Moa | Molde Kristiansund | Tiller | Steinkjer | Mo i Rana | Bodø City Nord | Sortland | Harstad | AMFI Pyramiden **NY!** | Jekta

Redningshunden

nr. 2. 2022
ISSN: 0803-8961

Informasjonstelefon

02615

E-post

post@nrh.no

Hjemmeside

www.nrh.no

Redaktør

Audi Barstad

Tlf: 90 93 70 22

aud.ingebjorg.barstad@nrh.no

Redaksjonen

Kurt Jarnes

Sarah Wyss

Jim Olav Hansen

Stig Mebust

Layout

Mick Sheard,

micks@nrh.no

Forlag

Nordisk Kjæledyrforlag AS

Trykk

Møklegaards Trykkeri AS

Forsidebilde

Dexter

Foto: Andrea Nordlien

Signerte innlegg i medlemsbladet er ikke nødvendigvis redaksjonens eller Norske Redningshunders syn. Utgiveren er uten ansvar for annonsene.

Innhold

- 4 Lederen har ordet
- 6 Redaksjonelt
- 8 FTU informerer
- 10 Beredskapen
- 12 Etikk-og disiplinærutvalget
- 14 NRH informerer
- 15 Fra Fjell til Fjære
- 20 Hovedkurs Lavine Sør-Norge 2022
- 24 Ny dronning i luften
- 28 En aksjon som satte overraskende spor
- 30 Æres den som æres bør!
- 30 Heidi – fjellets heltinne og Norges svar på Lassie
- 34 Hovedkurs lavine Nord-Norge
- 41 ULENDT. Tverrfaglig samling for redningstjenesten
- 40 Har du lyst til å bli en del av instruktørkorpset i NRH?
- 42 Populært å møte redningshundene
- 44 Min mening
- 46 Apport!
- 51 The Challenge
- 52 Flåtten våkner...
- 54 Ta bedre bilder av hunden din!
- 58 I halen på de norske redningshundene
- 63 Ekle kryp som stjeler luktesansen
- 64 Kursannonser

Manusfrister:

Nr. 3/2022 – 15. august	utgivelse oktober
Nr. 4/2022 – 15. november	utgivelse til jul
Nr. 1/2023 – 15. februar	utgivelse slutten av mars
Nr. 2/2023 – 15. mai	utgivelse slutten av juni

Redningshunden 02-2022

Når andre nummer av Redningshunden dumper ned i postkassen deres så er det 27. representantskapsmøte avholdt og det har vært fantastisk deilig å kunne planlegge både rep.møte og distriktenes dag uten å tenke på at det skulle bli problemer med å avholde dem fysisk. Det er og veldig hyggelig å igjen kunnet invitere våre æresmedlemmer, noe som falt bort under pandemien.

Stort mer kan jeg vel foreløpig ikke si om rep.møte i og med at når jeg sitter og skriver dette så er det ennå ikke avholdt. Manusfrist for Redningshunden som kommer ut i slutten av juni er nemlig nå 15. mai.

4 Det vil da og føles litt merkelig om jeg skal takke for gjenvalg som leder for HS i og med at jeg i skrivende stund ikke er gjenvalgt ennå, men jeg kan i alle fall si takk for at jeg er blitt forespurt om å ta gjenvalg, og så blitt innstilt av valgkomiteen. Slik det ser ut så blir alle, bortsett fra en av de som er på valg i HS, med videre, og det er jeg og veldig glad for. Jeg har tro på kontinuitet i arbeidet og at styremedlemmene som i dag er med komplimenterer hverandre på en god måte, både når det gjelder ulik kompetanse, geografisk spredning og ulik erfaring i NRH. Så takk både til de som blir, de som nå har gjort en god jobb og velger å gå av, og velkommen til de som kommer.

Hovedstyret skal styre i henhold til strategiplanen som vedtas på rep.møtet, og vi har en del faste oppgaver

som skal utføres. Siste par årene har vært til dels meget hektiske og vi har kanskje ikke hatt mest tid til å sitte ned sammen og tenke på hvordan vi utfører denne jobben, og aller viktigst hvordan kan HS gjøre en enda bedre jobb for NRH. De nærmeste årene skal det jobbes meget mer med organisasjonsutvikling, forhåpentligvis både i distriktene og i hovedstyret, dette med bakgrunn i rapportene fra arbeidsgruppen. Og det

ser ut til at vi er så heldige å få leder fra arbeidsgruppen Jannicke Rabben inn i hovedstyret. Dette tenker jeg blir bra.

Hovedkursene står nå for døren og det er i skrivende stund over 300 påmeldte fordelt på fire hovedkurs. Om alle kommer med gjenstår å se, men en ting er sikkert og det er at det er en masse mennesker som bruker vanvittig mye tid i forkant og uker av ferien sin under kursene for at vi skal kunne delta og trene hund på HK. Og i tillegg avholdes grunnkurs og OL-kurs også. Så om du nå er misfornøyd med et eller annet, eller ikke får det enerommet du har bedt, om eller kommer på et annet lag enn ønsket, husk da at det er en masse frivillige fra FTU og NBU til instruktører, kursledelse og andre som jobber omtrent døgnet rundt for å arrangere hovedkurs for nettopp deg. Kanskje vi bare skal si tusen takk og sette stor pris på at vi kan komme til dekket bord for å trene, og forhåpentligvis mange av oss godkjenne våre hunder.

EN STOR TAKK TIL ALLE DERE SOM STÅR PÅ

Når dette bladet kommer ut har vi forhåpentligvis kunnet dele ut den første Heidi-prisen. Og dette er virkelig noe vi har gledet oss til. For det har jo akkurat med dette å gjøre, det at NRH består av en masse flotte mennesker med god lagånd og gode holdninger. Skulle så gjerne ha kunnet skrive litt om både kandidater og vinner(ne). Men det var den manusfristen da. Får heller håpe på at kanskje redaktøren kan snike noe inn i siste øyeblikk før trykking.

Og for de «ferskete» av oss som kanskje ikke vet hvem Heidi er så kan jeg anbefale dere et lite dykk ned i NRH sin historie og hvordan det hele startet med Kaare F. Skalstad og hunden Heidi som ble Norges første godkjente redningshund. God lesning.

Riktig god sommer til alle NRH'ere, og husk; ta godt vare på hundene deres i sommervarmen!

Redaksjonelt

Det er slutten av mai, og når jeg skriver dette på hjemmekontoret mitt regner det utenfor. Under pulten ligger to NRH-hunder, den ene snorker og drømmer så høyløyt at det er vanskelig å høre seg selv tenke. Labrador, ja. De gleder seg til hovedkurs, tenker jeg. Labradoren drømmer om ukjente figuranter med svulmende godbitlommer, uendelige spor og bading i trønderske myrvann.

Men han kan bare drømme, for i år er det regodkjenning med bygde-borderen som står på menyen. Hvis jeg får plass! Det er jo her den store, store utfordringen for NRH ligger i år: Vi har for få plasser på hovedkurs til alle som vil være med.

Det synes jeg er trist. Jeg tror hovedkursene er viktige for organisasjonen vår. Det å møte nye folk fra andre deler av landet gjør noe med samholdet på nasjonalt nivå, det gjør noe med følelsen av et «vi». Og nå ser det ut til at NRH må prioritere de som skal godkjenne eller regodkjenne, for det er rett og slett ikke nok senger, ikke nok instruktører og ikke nok tid til å fikse alt sammen. Det er så forståelig! De som arrangerer hovedkursene i Norske Redningshunder er noen ekte helter. De jobber – unnskyld språkbruken – ræva av seg for å fikse kurs for alle andre. De gjør det frivillig! Og uten lønn.

Derfor må det være uendelig frustrerende å se at mange står og banker på døra, men ikke kan slippe

inn. For hovedkurs er noe alle i NRH bør få være med og oppleve. Kursbobla er noe for seg selv, det å knytte nye bekjentskap, se andre måter å løse utfordringer på, få være sosial sammen med folk som har de samme interessene som du har. Det er sånt som lader batteriene! Og ikke minst alle romantikerne i NRH. De som er lei av Tinder, og vil ha noen som liker hund like mye som seg selv. Skal ikke de få sitte rundt bålpanna en sen torsdagskveld etter en hel dag ute i skog og mark og sende sløve, men forførende blikk til en fremtidig potensiell partner? Med knallrøde kinn, vått hår og en iskald cola (eller annen passende drikkevare) i hånda?

Det er som det er, og vi får ikke forandret på det nå. Men tenk om vi kunne hatt et hovedkurs, eller en landsamling (med gigant-terreng og overnatting) der vi kunne samlet oss for å bare være NRH – sammen. Uten press om å godkjenne eller bestå noen ting, men bare trene og bli kjent med andre. Joda, det finnes jo allerede, i form av lokale samlinger og større samlinger her og der. Men jeg vil treffe alle!

På den måten ligner jeg kanskje mer på labradoren under pulten min enn border collien.

Jeg ønsker deg en riktig god sommersesong. Måtte alle dine mål nås, måtte hunden spore som en mester og slå på overvær så det ljommer etter. Vi sees!

Med vennlig hilsen Aud Ingebjørg

Årets hovedkurs

Lavine:

Vinterens hovedkurs er gjennomført med god deltagelse, på sør var det totalt 40 deltagere:

- 14 på modul 4
- 7 på modul 3 lag
- 19 på treningslag

Hovedkurs nord hadde 18 deltagere:

- 7 på modul 4
- 2 på fordypning
- 9 på treningslag

I tillegg var det 6 instruktørever på sør og 1 på nord, alle bestod.

Gjennomføring av nytt program gikk fint og ga oss mye god erfaring. Det var mye nytt som kursledelsen måtte ta hensyn til, spesielt at terrenget stemte i forhold til gjennomføring av eksamensoppgavene. Det krevde god planlegging i forkant av kursene. Tilbakemeldingen som er kommet inn viser at de fleste er godt fornøyd, men det har også kommet inn noen negative kommentarer som vi håper på å forbedre til neste år. Det nye programmet ble godt tatt imot, men vi har noe å jobbe med der også. Vi er ikke sikre på at modul 3 lag der

fokus på å få attestert flest mulig oppgaver er det rette på et slikt kurs, det blir lite læring og mest jag etter å få attestert oppgaver.

Ikke alle bestod modul 4 eksamen, og slik skal det være. Noen hadde nok litt lenger vei å gå og noen var ganske så nært.

Utvalget er fornøyd med gjennomføring av kursene og innføring og gjennomføring av nytt program, alle stilte opp og tok utfordringen på strak arm.

Ettersøking:

Planleggingen av årets sommerkurs er kommet godt i gang, påmelding i skrivende stund er gått ut og det er påmeldt 349 stykker. Alle kommer dessverre ikke med på årets kurs, det er utrolig mange som er påmeldt modul 4 eksamen. Om alle disse er klar til kursstart vet vi ikke. Dette blir en utfordring i forhold til hvor mange lag og hvilke lag det er plass til på de forskjellige kursene. Vi har planlagt at det er plass til totalt 20 modul 4 eksamenslag på alle våre kurs. Dette gir da 120 ekvipasjer, som er en stor andel av det totale antallet.

Trening:

Alle ekvipasjer må sette seg godt inn i programmet, og vite hva som må gjennomføres og i hvilken rekkefølge.

Modul 1 må være gjennomført før en kan begynne å få noe attestert i modul 2 o.s.v.

Det er selvfølgelig lov å begynne å trene på alt som ligger i de forskjellige modulene, men det er greit å følge modulen sånn noenlunde.

Modul 3 er opplæringsmodulen i vårt nye program, her er det viktig at alle trener og gjør seg godt kjent med disse oppgave før en får de attestert, når alle er attestert kan en gå opp til tentamen.

Etter at alle temaer er attestert, avlegger ekvipasjen en lokal tentamen som bedømmes av en instruktør. Denne prøven vil være lagt opp på samme måte som en av de sammensatte eksamensoppgavene som ekvipasjen vil møte på modul 4 – eksamen, og skal alltid inneholde overværsøk eller spor, eller begge disse, og bestå av minst 4 oppgaver til sammen. Tentamen tjener dermed to hensikter: En instruktør vil kvalitetssikre utdanningen som ekvipasjen har gjennomgått, og at ekvipasjen får en lokal "prøve-godkjenning" før ekvipasjen møter på hovedkurs. Ekvipasjen har dermed en bedre forståelse for hvordan modul 4 - eksamen vil bli gjennomført. Bestått tentamen gir tittel Rekrutt 3.

Uakseptabel adferd:

Utvalget får nå flere rapporter, noe vi synes er bra, på uakseptabel adferd. Vi tror ikke at våre hunder er blitt mer utagerende enn før, men at våre medlemmer er blitt mer bevisst på dette temaet og hvor viktig det er at våre hunder er omgjengelige og aksepterer og omgås andre hunder på en fornuftig måte.

Instruktørsamling med fokus på nytt godkjenningsprogram:

Det nye programmet er utarbeidet med et økt fokus på aksjonsrettet arbeid. NRH som aktør har de siste årene blitt mer synlig, og basert på fremvist arbeid så blir vi brukt i større grad enn tidligere. Dette fører til økte forventninger fra vår oppdragsgiver, og vi må utdanne ekvipasjer som er klare for de oppdrag som venter.

Vi har gjennomført samling for alle ettersøkningsinstruktørene på Gardemoen andre helgen i mai, med godt oppmøte og gode diskusjoner. Vi gjennomførte tre eksamensoppgaver på hver av de åtte gruppene. Ut fra de tilbakemeldingen vi har mottatt var samlingen nyttig og lærerik.

Flankesøk ble mye diskutert, og vi har utarbeidet en egen beskrivelse av søksformen flankesøk.

Det kom også en del innspill på oppgavetekstene i eksamensoppgavene, noe utvalget vil se nærmere på.

Instruktørkurs:

For de som tok den teoretiske delen i 2021 venter nå praktisk del på hovedkurs, de første som skal ut er de som har lavineutdanningen. For ettersøking har vi prøvd å samle de fleste på Midt og Sør.

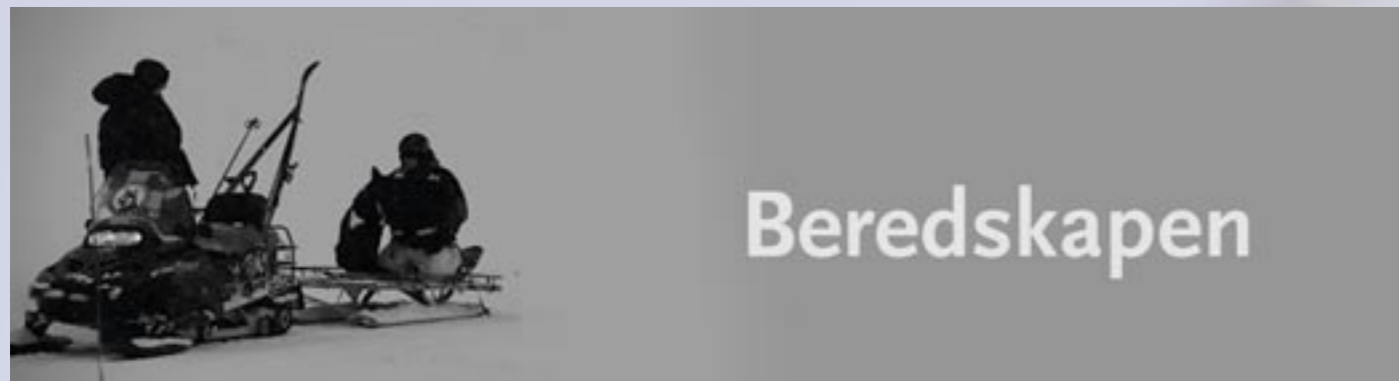
Det er planlagt nytt kurs i 2023, påmeldingen er allerede ute, og for de av dere som ønsker å søke er det bare å begynne å samle praksisdager. Søknadsfristen er 15. oktober 2022.

Vi har justert noe på læreplanen for instruktører, i hovedsak dreier dette som om erfaring som hundefører før en kan søke om opptak som instruktørelev.

Husk at det må gjennomføres 12 praksisdager før en kan søke plass på instruktørutdanningen. Før eleven kan melde seg opp som instruktørkandidat, må han/hun gjennomføre minimum 12 praksisdager. Disse kan gjennomføres på lokale kurs/organiserte treninger eller sentrale kurs. Kandidaten skal lede treningen og fungere som instruktørkandidat under veiledning av en NRH-instruktør. Praksisdagene skal gjennomføres i perioden mellom utlysning av instruktørkurs og søknadsfrist. Se for øvrig læreplan for instruktører i Gnist, den ligger under godkjenningsprogram.

Lykke til med treningen og godkjenningen for årets ettersøknings sesong.

Hilsen FTU

Beredskapen

Nytt digitalt aksjonsstøttesystem på trappene

En samlet redningstjeneste jobber i disse dager med den største nyvinningen siden Nødnett.

Det er snart 20 år siden de første hundeførerne dukket opp med GPS-er på leteaksjon. Siden den tid har vi blitt veldig gode på å bruke GPS-er på leteaksjon og trening, og vi er blitt gode til å utnytte de mulighetene vi har i Garmin Basecamp.

Så kom SAR TOPO som en farsott.

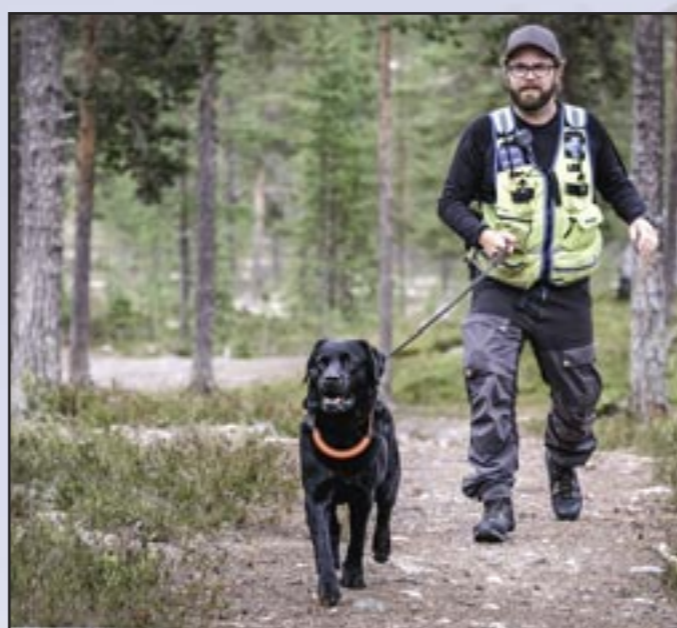
Folkehjelpa og Røde Kors, som allerede har mange nettbrett, tok raskt i bruk SAR TOPO, men for NRH har veien vært mye lengre.

I starten av utrulling av SAR TOPO bar det preg av lokalt initiativ og at det ikke fantes noen god plan for hvordan alle i hele landet skal jobbe sammen.

Heldigvis har vi god en dialog mellom FORF-organisasjonene, og vi har fått en felles opplæring for systemet. Og derfor har flere beredskapsområder nå kommet seg opp på nivå i SAR TOPO.

Men vi har hele tiden jobbet mot det store ønsket som er at Staten utvikler og driver et aksjonsstøttesystem for alle aktører. Og nå har arbeidet startet!

Hovedredningsentralen har henvendt seg til Barents-Watch (BW) i Kystverket og anmodet om at de sørger for å få utviklet et felles aksjonsstøtteverktøy for redningstjenesten til bruk for både offentlige virksomheter og frivillige organisasjoner. Frivillige organisasjoners faglige forum (FORF) har, ved hjelp av en pengegave fra Gjensidigestiftelsen, bevilget 5 millioner norske kroner til arbeidet. Det er besluttet at ansvaret for utvikling og drift skal ligge hos en statlig virksomhet, i dette tilfellet ved Hovedredningsentralen.

Aksjonsstøtteverktøyet skal i hovedsak levere de funksjonaliteter som det er mest behov for på søk og redningsaksjoner på land. Det betyr kart med kartlag som viser sporing av ressurser i søk, muligheter for tegning av søksområder, registrering av funn, logg og funksjonalitet for mannskapsoversikt. Verktøyet bygges smidig over tid og det utvikles funksjonalitet i en gitt rekkefølge for å sikre et fullverdig verktøy på sikt.

Det planlegges for tilgangsstyring slik at den enkelte kun får tilgang til informasjon som er relevant for den enkeltes behov. Verktøyet må kunne kommunisere med andre fagsystemer som benyttes av samvirkepartene. BW analyserer og definerer den teknologiske plattformen for løsningen. Offline funksjonalitet har vært prioritert i innledende fase.

Det har blitt opprettet en operativ ekspertgruppe som regelmessig møter BW-teamet og skisserer ønsker og

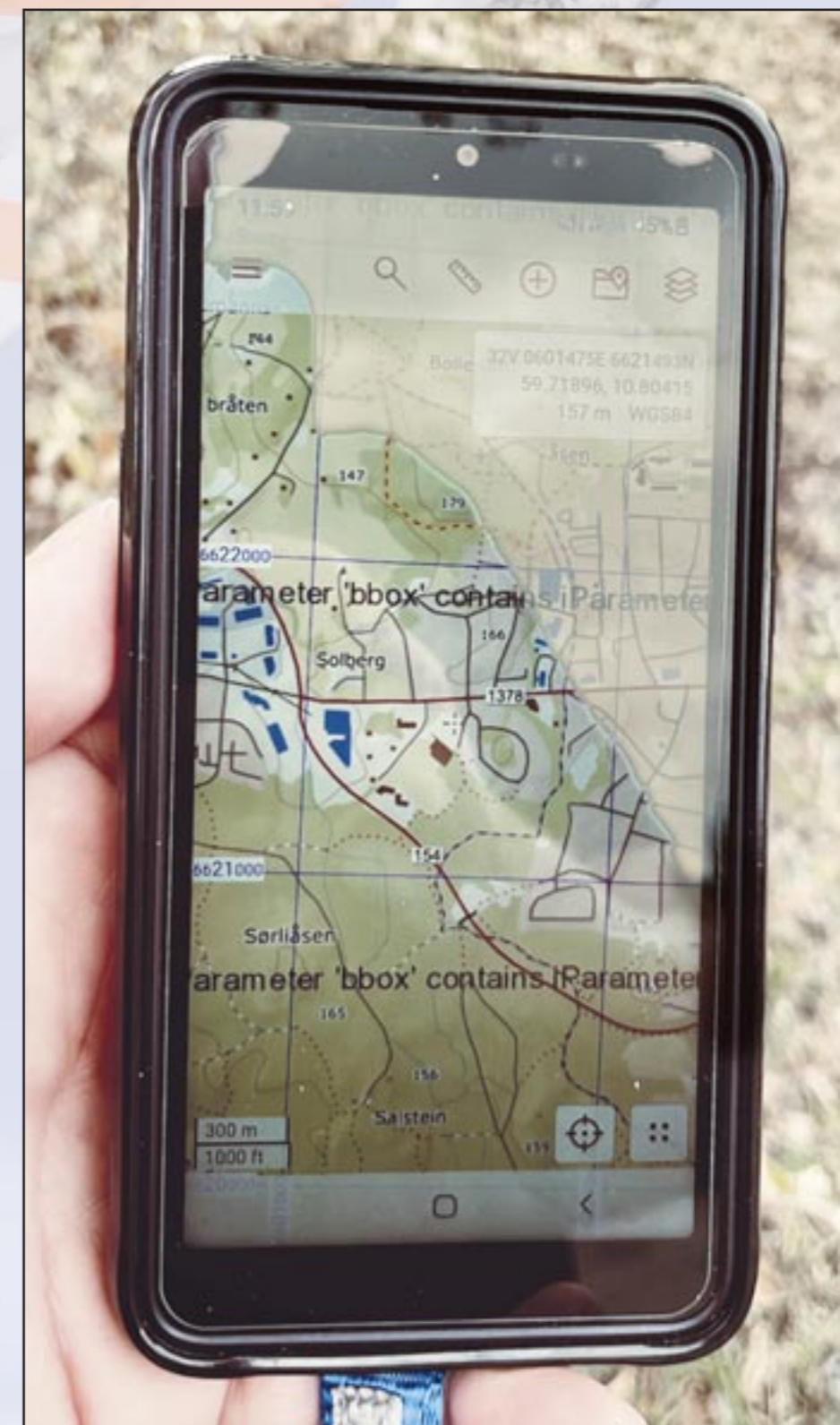
behov som skal løses med et slikt verktøy.

Ekspertgruppen består av fem representanter fra frivillige organisasjoner i redningstjenesten (Norges Røde Kors, Norsk Folkehjelp, Norske Redningshunder, Norsk Radio Relæ Liga og Speidernes Beredskapsgruppe) og tre fra politiet (en hundefører, en innsatsleder og en operasjonsleder)

Testing og utprøving er en løpende og styrt prosess som gruppen har fokus på fremover.

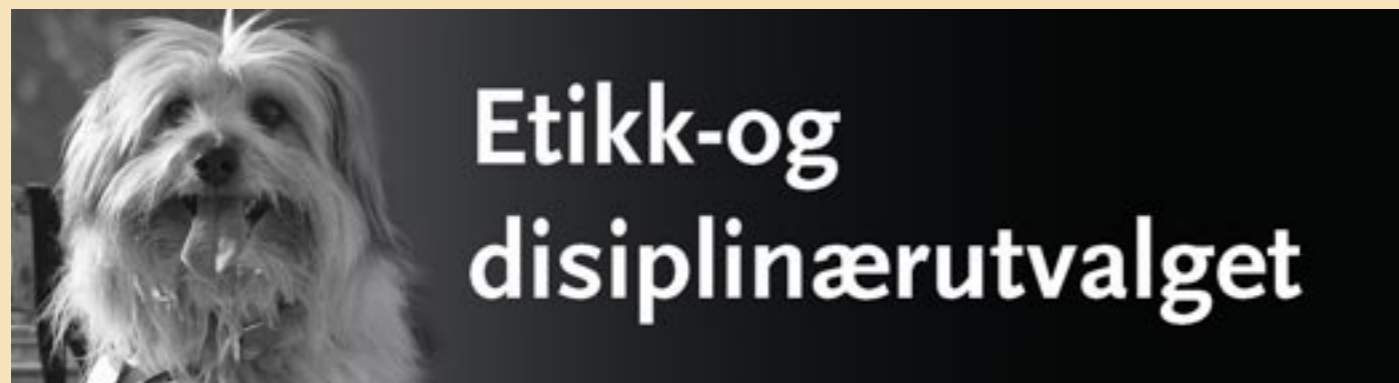
NRH har også gått til anskaffelse av tilstrekkelig antall Samsung Xcover 5 mobiltelefoner. Disse vil bli delt ut etter hvert som de ankommer og blir gitt ut til alt operativt mannskap og disse vil i fremtiden ble vårt aksjonsverktøy.

Stig Mebust
Beredskapsleder

Redningshunden 02-2022

Redningshunden 02-2022

Etikk-og disiplinærutvalget

Verdigrunnlaget i NRH

Dette er en fortsettelse på forrige EDU spalte om NRH's verdigrunnlag. Den gangen stilte jeg spørsmålet om hva verdigrunnlaget i NRH er? I strategiplanen 2019-2023 står det som er det nærmeste vi kommer et verdigrunnlag; NRH kjennetegnes ved FLID. Frivillighet – Lærevillighet – Innsatsvilje – Dyktighet.

Av Morten Kvammen, utvalgsmedlem EDU

Den gangen FLID ble lansert var det med de beste intensjoner, men som mye annet ble dette tatt med inn i planer uten at man satte seg ned for å se på hvordan dette skal implementeres og fungere i praksis.

Dette vil kreve en større innsats av både hovedstyret, administrasjonen og hele organisasjonen. Man bør etter min mening se etter andre verdier som er enklere å bruke. I forrige innlegg skrev jeg en del om frivilligheten, da som en verdi som bør stå sentralt i et verdigrunnlag for NRH. Lærevillighet, innsatsvilje og dyktighet er for så vidt gode verdier det også, men for det første er det ikke lett å finne ut hva som egentlig ligger i det. For det andre blir det rett og slett for mange ord, og det gjør det for vanskelig å huske. Her vil jeg poengtere nok en gang at FLID ble foreslått med de beste intensjoner,

men at arbeidet med å gjøre det til et verdigrunnlag har vært fraværende. Derfor gjenstår det for NRH et arbeid med å finne verdigrunnlaget, hva skal det inneholde og hvordan skal det gjøres gjeldende? Et verdigrunnlag er som nevnt i forrige spalte det som danner og definerer organisasjonskulturen. Den omfatter alle uskrevne regler, normer, artefakter og rolleforventninger som forteller hvert enkelt medlem hvordan vi gjør saker og ting her. Samtidig sier verdigrunnlaget også noe om hva som er viktig for oss som enkeltpersoner.

Verdigrunnlaget må være enkelt og det må handle om de grunnleggende verdiene som er drivkraften for hvert enkelt medlem og for NRH som helhet. Til sammenligning, om en kanskje ikke så god, så ta Forsvaret som har verdiene respekt, ansvar og mot. Disse verdiene er ikke vanskelige å forstå, de er enkle og de favner om kjernen til det norske forsvar. Disse verdiene går igjen i all aktivitet i Forsvaret fra menige, ansatt og helt opp til forsvarsledelsen. Når vi hører forsvarssjefen bli intervjuet, uansett om hva, så bruker han disse verdiene i sitt budskap. Dette fører til at verdiene er gjenkjennbare og alle i organisasjonen føler eierskap til dem.

For NRH er frivillighet en verdi som må bli stående. Bortsett fra noen få ansatte, er alle med i kraft av å være frivillige. Vi er en del av den frivillige redningstjenesten. Vi velger selv om vi vil være med, og vi velger selv hvor mye tid vi vil bruke. Det kan og bør legges mye mere i begrepet frivillighet.

Vi har i organisasjonen også andre verdier, men kanskje ikke så uttalte. I strategiplanen står det videre; *NRH sine medlemmer brenner for den frivillige redningstjenesten og for trening og bruk av hund i arbeid. NRH skal ta vare på alle våre medlemmer og hundene deres. Vi skal være en aktiv pådriver for å ha gode og inkluderende treningsmiljø der alle kjenner seg velkommen og behandlet med respekt. Vi skal ha et bevisst forhold til hvordan vi tar vare på og trener hundene. NRH skal fremme god dyrevelferd.*

Vil ta tak i setningen; *Vi skal være en aktiv pådriver for å ha gode og inkluderende treningsmiljø der alle kjenner seg velkommen og behandlet med respekt.*

En av verdiene her blir respekt, da kan vi trekke frem; respekt for hverandre, respekt for hunden, respekt for organisasjonen, respekt

for oppdragsgiver og respekt for den savnede som noe av det vi kan legge i begrepet. Her er jeg også veldig fristet å legge på ansvar som en verdi. At NRH tar ansvar for sine medlemmer, at medlemmene viser ansvar for hverandre, ansvar for å skape et godt treningsmiljø og ikke minst ansvar for å stille opp på treninger og aksjoner.

Da blir vi stående med disse tre; FRIVILLIGHET, ANSVAR OG RESPEKT. Kan virke som at jeg har kopiert noen av Forsvarets verdier, men verdigrunnlagene i organisasjoner er ofte like og handler i stor grad om universelle og menneskelige verdier, så hvorfor ikke?

Nå er det ikke min jobb å definere et verdigrunnlag for NRH, og det kan være andre begreper vi skal bruke. Derimot ser jeg på det som en plikt å peke på at en organisasjon uten et verdigrunnlag er som et skip uten både anker og kompass. Vi har ikke noe fundament som sier oss alle hvor vi er og hvor vi skal. Med alt som skjer i NRH, nytt program, NRH i utvikling og stadig vekst tror jeg at det er på høy tid at vi tar en verdidiskusjon i NRH. Det vil da være viktig at man kommer frem til et verdigrunnlag som blir tydelig og etterlevs i alle ledd i organisasjonen og et verdigrunnlag som vil styrke organisasjonen for fremtiden.

NÅR EN TRYGG REISE BETYR ALT

MIMsafes produkter er skapt med kjærlighet og omsorg for dyrene. For oss er det selvsagt viktig at alle i bilen reiser sikkert. Til og med den som har sin plass lengst bak i bilen.

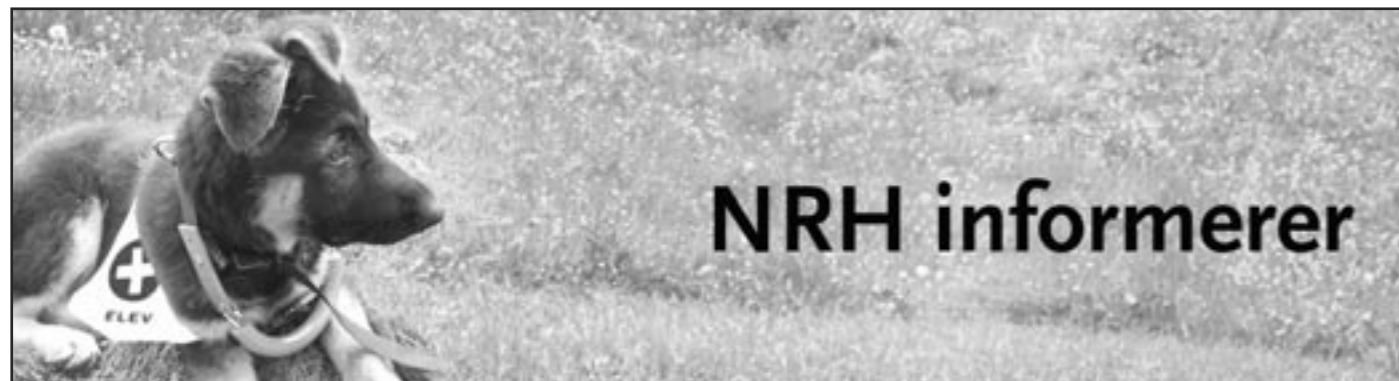
Tenk en stund. Vi tror at du tenker likt som oss.

veng
BILDELER

Veng Norge A/S
Isebakkeveien 6, 1788 Halden

Tel: 69 19 54 00
www.veng.no

NRH informerer

Promotering av NRH til egen vinning

Administrasjonen får flere varsler hvor NRH medlemmer promoterer NRH i forbindelse med ulike kurs og samlinger, som enkelte medlemmer arrangerer og tar betalt for. Dette er ikke i tråd med NRHs etiske retningslinjer. Medlemmer og ansatte i NRH skal ikke bruke sin posisjon i organisasjonen for å oppnå personlig vinning.

Det er ikke tillatt å bruke NRH-logo eller NRH-uniformering ved promotering av kurs/arrangement som avholdes i privat regi og som det tas betalt for.

Utfordringer med Office365

Alle medlemmer skal ha tilgang til office365, og alle medlemmer har også en unik NRH e-postadresse. Tidligere ble dette generert automatisk ved innmelding i NRH. I forbindelse med overgang til ny database har den automatiske genereringen opphørt. Administrasjonen arbeider med denne utfordringen, sammen med leverandøren av den nye databasen. Dette vil ordne seg, men som med mye av EDB-arbeidet tar alt litt tid.

I avtalen som NRH har med Microsoft må alle brukerne ha vært aktive i office365 i løpet av en tre måneders periode. Hvis kontoen er inaktiv vil kontoen måtte fjernes. Det er derfor viktig for de av dere som sjelden bruker NRH-kontoen å jevnlig logge dere inn. De av dere som har mistet tilgangen må kontakte administrasjonen på post@nrh.no.

NRH database; Styreweb og Gnist

NRH-databasen er i stadig utvikling. Databasen har mange muligheter som kan benyttes, men det har tatt tid å implementere de ulike funksjonene, og det vil være et kontinuerlig utviklingsarbeid for å få et best mulig system for alle ledd i organisasjonen.

Søkefunksjon på utdanning og godkjenninger i Gnist: Et lite men viktig tiltak har blant annet vært å få på plass en søkefunksjon for alle instruktører, operative ledere og beredskapsansvarlige. Dette er nå på plass, og gjør arbeidet enklere med å søke opp den enkelte ekvipasje.

Ny avtale med Eldorado (Eukanuba)

Fra 1. juni trådte ny avtale med Eldorado i gang. Avtalen NRH har med Eldorado er på hundefôret Eukanuba.

Eldorado tilbyr NRH 50% rabatt på Eukanuba til alle medlemmer som har bestått modul 2. Det vil bli utlevert et bonuskort med 50% rabatt på kjøp av maksimalt 8 sekker per år. Dette bonuskortet sendes ut til medlemmene av NRH administrasjonen etter søknad. Se egen sak på www.nrh.no om hvordan du søker for å få kortet.

Kortene gjelder et år fra datoen de utleveres/første handel, maksimumsgrensen på 8 sekker er utregnet etter behovet en gjennomsnittlig redningshund har for før i løpet av et år.

Fra Fjell til Fjære

Pr. 06.05.2022, fra NRH 057-2022 til NRH 145-2022

NRH Aksjon: 057-2022

Sted: Haugesund
Beredskapsområde: Sør-Vest

Objekt: Savnet mann/gutt

Resultat: Kommet til rette

Hundefører:

Enoksen, Paul
Kryvi, Marthe
Gloppholm, Arve
Finbak, Aud Gulaker
Finbak, Kaare Johan
Mæhle, Anneli Stokke
Thomassen, Marie Hoff
Finne, Aud Herregården
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 058-2022

Sted: Hesten, Trysil
Beredskapsområde: Innlandet

Objekt: Snøskred, Savnet mann/gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Urdahl, Henning

NRH Aksjon: 059-2022

Sted: Skreiavatnet, Voss
Beredskapsområde: Vest

Objekt: Snøskred

Resultat: Ingen savnet

Hundefører:

Monsen, Tor
Teien, Trine
Kornerud, Mette
Røyndal, Claus
Jørgensen, Henning
Sæterdal, Helene H.

NRH Aksjon: 060-2022

Sted: Slettegga
Beredskapsområde: Vest

Objekt: Savnet kvinne/ jente

Resultat: Kom til rette

Hundefører:

Monsen, Tor
Jordal, Thomas
Seime, Juliane
Smørdal, Yngve

Brodahl, Cathrine

Døving, Christian
Jørgensen, Henning

NRH Aksjon: 061-2022

Sted: Sylvkallen, Ørsta

Beredskapsområde: Møre og Romsdal

Objekt: Snøskred, savnet kvinne/ jente

Resultat: funnet av andre

Hundefører:

Steinvik, Nils
Alfarnes, Anders
Bøe, Lill Hemmingsen
Ressem, Else Marie Halse

NRH Aksjon: 062-2022

Sted: Blåfjellet

Beredskapsområde: Vest

Objekt: Savnet 2 personer

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Gjerde, Tomas
Summers, Howard
Pettersen, Vegard Hildeskor

NRH Aksjon: 063-2022

Sted: Kirkenær

Beredskapsområde: Innlandet

Objekt: Savnet kvinne/ jente

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Holm, Arve
Eidem, Bendik
Tokstad, Vidar
Skundberg, Bjarne
Venner, Ann-Kristin

NRH Aksjon: 064-2022

Sted: Strandafjellet

Beredskapsområde: Møre og Romsdal

Objekt: Snøskred

Resultat: Ingen savnet

Hundefører:

Alfarnes, Anders
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar
Ressem, Else Marie Halse

NRH Aksjon: 065-2022

Sted: Radøy

Beredskapsområde: Vest

Objekt: Savnet mann/gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Böpple, Hanna
Jordal, Thomas
Kjelland, Runa
Korsvold, Sissel
Bårdsen, Cecilie
Døving, Christian
Madsgård, Silje S.
Aagaard, Cato André
Moberg, Sigurd Roald
Jonassen, Trine Norill

NRH Aksjon: 066-2022

Sted: Selttafjellet, Voss

Beredskapsområde: Vest

Objekt: Snøskred

Resultat: Ingen savnet

Hundefører:

Monsen, Tor
Markus, Knut
Kornerud, Mette
Røyndal, Claus
Døving, Christian
Jørgensen, Henning

NRH Aksjon: 067-2022

Sted: Sørfjorden - Ingenmanns hytte

Beredskapsområde: Troms

Objekt: Savnet mann/gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Verhage, Mariette
Johnsen, Heidi Regine

NRH Aksjon: 068-2022

Sted: Blånebb

Beredskapsområde: Møre og Romsdal

Objekt: Ingen savnet

Resultat: Ingen savnet

Hundefører:

Alfarnes, Anders

NRH Aksjon: 069-2022

Sted: Oslo

Beredskapsområde: Oslo

Objekt: Savnet kvinne/ gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Eidem, Bendik
Marstein, Per
Eskildsen, Mads
Stenhaug, Eirik
Haltnes, Rickard
Bølstad, Stephen
Andersen, Marius Wigen
Bjønness, Kirsten Plum
Hertzberg, Marianne Loraas
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe

NRH Aksjon: 070-2022

Sted: Hanangermona, Farsund

Beredskapsområde: Agder

Objekt: Savnet mann/gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Alsand, Wenche
Hagane, Anette
Poulsen, Marita
Rattfelt, Anette
Nordstrøm, Erland
Askland, Per Kristian
Breiblik, Bodil Fischer
Stranger-Johannessen, Tanja
Skjørestad, John

NRH Aksjon: 071-2022

Sted: Holtålen

Beredskapsområde: Trøndelag

Objekt: Savnet mann/gutt

Resultat: Funnet av andre

Hundefører:

Anderson, Dag
Klausen, Tommy
Larsen, Monika
Erlien, Lillian
Jørgensen, Jorg
Leonhardsen, Eddy
Andersen, Ane Dille
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 072-2022
Sted: Kvarøy - Troms
Beredskapsområde: Nordland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Rzewuska, Paula
Solhaug, Rolf-Rune

NRH Aksjon: 073-2022
Sted: Skare, Hardanger
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Kryvi, Marthe
Jordal, Thomas
Jørgensen, Henning
Mæhle, Anneli Stokke
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 074-2022
Sted: Gålå
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Dalby, Alf
Haugsrud, Hilde
Nielsen, Monica
Hjemseteren, Tom
Bærum, Kim Magnus
Volden, Linn Hagberg

NRH Aksjon: 075-2022
Sted: Førde - Vassenden
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Eriksson, Marina
Sæterdal, Helene H.
Thorstad, Oda Elvegård

NRH Aksjon: 076-2022
Sted: Lillehammer
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Dalby, Alf
Tokstad, Vidar
Furulund, Marit
Bærum, Kim Magnus
Volden, Linn Hagberg

NRH Aksjon: 077-2022
Sted: Kjevik/ Kristiansand
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF L. Gulbrandsen
Hundefører:
Aas, Hege
Hagane, Anette
Hårde, André
Poulsen, Marita
Arnarson, Andres
Rabben, Jannicke
Rabben, Kent Moe
Gulbrandsen, Lene
Skjørestad, John
Breidablik, Bodil Fischer

NRH Aksjon: 078-2022
Sted: Hesseng, Kirkenes
Beredskapsområde: Finnmark
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Bjerknes, Tone
Johnsen, Vigdis
Halvari, Tonje K.

NRH Aksjon: 079-2022
Sted: Oslo
Beredskapsområde: Oslo
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Eeg, Jon
Holm, Arve
Stensby, Liv
Løken, Trude
Nathan, Einar
Os, Tina Treu
Tokstad, Heidi
Eskildsen, Mads
Hagerup, Monica
Hauge, Michelle
Iversen, Kirsti
Stenhaus, Eirik
Wethal, Martine
Haltnes, Rickard
Hansen, Jim Olav
Henriksen, Tommy
Hultman, Josefin
Jensen, Siri Moe
Schulstad, Sonni
Feet, Else Helene
Langlien, Kamilla
Magnussen, Erlend
Ørjasæter, Unni
Hagmansen, May-Britt

Mastad, Hans Jørgen
Andersen, Marius Wigen
Bjønness, Nils-Jørgen
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe
Sørli, Hege Johanne Kaasbøll
Jarnes, Kurt
Løken, Trude
Røkholt, Gro
Gjermstad, Aina
Lindeman, Ingunn
Mellegård, Sofie
Myrland, Per-Erik
Spindler, Karolin
Tysnes, Odd Einar
Huseby, Bjørg Elin
Karlsen, Lene Merete
Kristiansen, Ole-Jan
Bjønness, Kirsten Plum

NRH Aksjon: 080-2022
Sted: Haugesund
Beredskapsområde: Sør-vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Jordal, Thomas
Mæhle, Anneli Stokke
Gillebo, Ida
Enoksen, Paul
Kryvi, Marthe
Gloppholm, Arve
Finbak, Aud Gulaker
Finbak, Kaare Johan
Moberg, Sigurd Roald
Jordal, Jørgen Andre
Thomassen, Marie Hoff
Wølsted-Knudsen, Stig

NRH Aksjon: 081-2022
Sted: Helgeland - Bodø
Beredskapsområde: Nordland
Objekt: Savnet luftfartøy, 4 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Sandven, Ingvild
Hansen, Bjørn Egil
Kristoffersen, Hege

NRH Aksjon: 082-2022
Sted: Talvik, Alta
Beredskapsområde: Finnmark
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Waalder, Alf
Tobro, Kristine Hefre

NRH Aksjon: 083-2022
Sted: Spillum
Beredskapsområde: Trondelag
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Wyss, Sarah
Bøe, Martin
Jørgensen, Jorg
Larsen, Kenneth Krog

NRH Aksjon: 084-2022
Sted: Vrengen Bro
Beredskapsområde: Sør-Øst
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Askerød, Erik
Hagane, Anette
Wagner, Jan Erik
Fogstad, Kjell-Erik

NRH Aksjon: 085-2022
Sted: Valen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Kryvi, Marthe
Jordal, Thomas
Duesund, Henrik
Bårdsen, Cecilie
Døving, Christian
Mæhle, Anneli Stokke
Jonassen, Trine Norill
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 086-2022
Sted: Oslo
Beredskapsområde: Oslo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Marstein, Per
Nielsen, Mone
Tokstad, Heidi

Eskildsen, Mads
Iversen, Kirsti
Lauten, Torgrim
Henriksen, Tommy
Jensen, Siri Moe
Torgersen Thomas
Åsen, Aino Iren
Øyås, Tom Egil
Langlien, Kamilla
Tysnes, Odd Einar
Hagmansen, May-Britt
Andersen, Marius Wigen
Bjønness, Nils-Jørgen
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe

NRH Aksjon: 087-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rettet
Dalby, Alf
Holm, Arve
Nilsen, Sylvi
Stadheim, Ingrid
Hjemseteren, Tom
Myrland, Per-Erik
Skundberg, Bjarne

NRH Aksjon: 088-2022
Sted: Engerdal
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve

NRH Aksjon: 089-2022
Sted: Trondheim
Beredskapsområde: Trondelag
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Wiik, Natasha
Skjefte, Fride
Fjæran, Torunn
Mathisen, Nathalie
Larsen, Kenneth Krog

NRH Aksjon: 090-2022
Sted: Malangen - Leirbakkinden
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, Savnet 4 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Waalder, Alf
Gaska, Sissel
Andreassen, Maja
Bengtsson, Susanne

NRH Aksjon: 091-2022
Sted: Hardangervidda
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Øye, Thomas
Jordal, Thomas
Jørgensen, Henning

NRH Aksjon: 092-2022
Sted: Fjellhammar
Beredskapsområde: Øst
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bojang, Sira
Stensby, Liv
Løken, Trude
Marstein, Per
Nathan, Einar
Røkholt, Gro
Gjermstad, Aina
Iversen, Kirsti
Henriksen, Tommy
Schulstad, Sonni
Wagner, Jan Erik
Åsen, Aino Iren
Feet, Else Helene
Langlien, Kamilla
Mellegård, Sofie
Myrland, Per-Erik
Tysnes, Odd Einar
Venner, Ann-Kristin
Andersen, Marius Wigen
Berg, Amanda Overlinda
Haugen, Lise Ljungmann
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe
Eeg, Jon
Bjønness, Nils-Jørgen

NRH Aksjon: 093-2022
Sted: Stovner Salbostad, Kristiansand
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Alsand, Wenche
Hagane, Anette
Poulsen, Marita

NRH Aksjon: 094-2022
Sted: Løvestakken
Beredskapsområde: Vest
Objekt: SEOA mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Haug, Nina
Böpple, Hanna
Jordal, Thomas
Aadland, Lisbeth

Brodahl, Cathrine
Haugland, Tom Christian
NRH Aksjon: 095-2022
Sted: Daltinden, Lyngen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, Savnet 5 personer
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Solbakken, Hege
Bengtsson, Susanne
Nielsen, Trond Arne
Tobro, Kristine Hefre

NRH Aksjon: 096-2022
Sted: Steinfjellet, Lenangen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Funnet av HF S. Bengtsson
Hundefører:
Solbakken, Hege
Bengtsson, Susanne
Nielsen, Trond Arne

NRH Aksjon: 097-2022
Sted: Eidkjosen, Tromsø
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Andreassen, Maja
Solbakken, Hege
Westerlund, Emmy
Johansen, Torgeir
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 098-2022
Sted: Senja
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Lia, Solveig
Bade, Dorotea
Vasseng, Helge
Andreassen, Arne

NRH Aksjon: 099-2022
Sted: Trondheim
Beredskapsområde: Trøndelag
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Raaen, Heidi
Renberg, Julie
Skjefte, Fride
Fjæran, Torunn
Leonhardsen, Eddy
Mathisen, Nathalie
Larsen, Kenneth Krog

NRH Aksjon: 100-2022
Sted: Rauma, innerst i Isfjorden
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred, savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Alfarnes, Anders

NRH Aksjon: 101-2022
Sted: Litlos
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av Luft ambulanse
Hundefører:
Urstad, Morten Håkonsen

NRH Aksjon: 102-2022
Sted: Bergen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Fjeldstad, Bente
Brodahl, Cathrine
Bårdsen, Cecilie
Døving, Christian
Aagaard, Cato André

NRH Aksjon: 103-2022
Sted: Ørsta, Skårasalen
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Mork, Jan Arve
Alfarnes, Anders
Selliset, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar
Melle, Marianne Barstad

NRH Aksjon: 104-2022
Sted: Skutvik
Beredskapsområde: Nordland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Åkerøy, Åse E.
Kristoffersen, Hege

NRH Aksjon: 105-2022
Sted: Tamokdalen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Lia, Solveig
Bade, Dorotea
Andreassen, Maja
Andreassen, Arne
Bengtsson, Susanne
Johansen, Torgeir

NRH Aksjon: 106-2022
Sted: Kirkjetaket - Steinberget
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred, savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Alfarnes, Anders

NRH Aksjon: 107-2022
Sted: Ørsta
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred, savnet 4 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 108-2022
Sted: Kjøvsdardtindene ca 1300 moh
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Alfarnes, Anders

NRH Aksjon: 109-2022
Sted: Skånevik
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Mæhle, Anneli Stokke
Finne, Aud Herregården
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 110-2022
Sted: Nonstinden, Gratangen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 2 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bade, Dorotea
Helland, Bjørn Einar

NRH Aksjon: 111-2022
Sted: Fagernesfjellet, Narvik
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 2 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Helland, Bjørn Einar

NRH Aksjon: 112-2022
Sted: Ørstad - Nivannet
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 113-2022
Sted: Fingeren i Standdalen
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 114-2022
Sted: Lyngen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Andreassen, Maja

NRH Aksjon: 115-2022
Sted: Hemsedal, Mørkedal
Beredskapsområde: Sør-Øst
Objekt: Snøskred, savnet 3 personer
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Øye, Thomas
Grøndalen, Vidar

NRH Aksjon: 116-2022
Sted: Store Rasletind
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Selliseth, Jan Morten

NRH Aksjon: 117-2022
Sted: Sandnessjøen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Knutsen, Ståle

NRH Aksjon: 118-2022
Sted: Malmefjorden
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny
Amundø, Kurt

NRH Aksjon: 119-2022
Sted: Ørstad - Nivannet
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 120-2022
Sted: Guevtele
Beredskapsområde: Trøndelag
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Larsen, Monika
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 121-2022
Sted: Eikelandsoen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Jordal, Thomas
Matland, Anette
Brodahl, Cathrine
Døving, Christian
Alendal, Gro Merete
Moberg, Sigurd Roald

NRH Aksjon: 122-2022
Sted: Ænes
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Håvik, Gry
Døving, Christian
Moberg, Sigurd Roald
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 123-2022
Sted: Låg fjellet - Skjerstad
Beredskapsområde: Nordland
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Ullern, Ola
Ramseng, Øystein
Kristoffersen, Hege

NRH Aksjon: 124-2022
Sted: Lavik
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Ullaland, Trude
Aadland, Lisbeth

NRH Aksjon: 125-2022
Sted: Geitgallien v. Laupstad
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Træthaug, Karine
Krogstad, Jan-Helge

NRH Aksjon: 126-2022
Sted: Nordre Follo
Beredskapsområde: Øst
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av HF T. Torgersen
Hundefører:
Jarnes, Kurt
Lykke, Betina
Løken, Trude
Nathan, Einar
Woie, Åshild
Herjuaune, Mona
Iversen, Kirsti
Stenhaus, Eirik
Haltnes, Rickard
Henriksen, Tommy
Johnsen, Charles
Torgersen Thomas
Wagner, Jan Erik
Bølstad, Stephen
Langlien, Kamilla
Spindler, Karolin
Tysnes, Odd Einar
Ørjasæter, Unni
Huseby, Bjørg Elin
Venner, Ann-Kristin
Hagmansen, May-Britt
Kristiansen, Ole-Jan
Bjørnstad, Nils Petter
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe
Sørli, Hege Johanne Kaasbøll
Lindeman, Ingunn

NRH Aksjon: 127-2022
Sted: Harstd
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Madsen, Mona
Gaska, Sissel
Knutsen, Ståle
Kristoffersen, Inger Anne
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 128-2022
Sted: Kjøsvika, Senja
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Bade, Dorotea
Berglund, Kjell
Andreassen, Arne
Løvaas, Steinar
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 129-2022
Sted: Narvik - Hålogalandsbrua
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Hanssen, Frank
Andreassen, Arne
Birkelund, Øistein
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 130-2022
Sted: Kattfordeidet
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Andreassen, Maja
Johansen, Torgeir

NRH Aksjon: 131-2022
Sted: Orkanger
Beredskapsområde: Trøndelag
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Monika Larsen
Hundefører:
Raaen, Heidi
Wiik, Natasha
Larsen, Monika
Nielsen, Wenche
Skjefte, Frida
Fjæran, Torunn
Eggen, Torbjørn

NRH Aksjon: 132-2022
Sted: Ulsteinvik
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Mork, Jan Arve
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 133-2022
Sted: Sofia tinden, Lyngen
Beredskapsområde: Troms
Objekt: Snøskred, savnet 2 personer
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Bengtsson, Susanne
Nielsen, Trond Arne

NRH Aksjon: 134-2022
Sted: Naustdal
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Ullaland, Trude
Fuglestrand, Frode

NRH Aksjon: 135-2022
Sted: Hellesylt
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny
Hegnness, Brit
Mork, Jan Arve
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar
Fediuk, Mona Christin

NRH Aksjon: 140-2022
Sted: Tveit/ Kristiansand
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Anderson, Dag
Grenness, Nina
Klausen, Tommy
Larsen, Monika
Kristiansen, Stian
Andersen, Ane Dille
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 141-2022
Sted: Mjølkeråen, Bergen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF C. Døving
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Døving, Christian
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 142-2022
Sted: Ålesund
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnetkvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny
Hatlehol, Roy
Hegnness, Brit
Mork, Jan Arve
Isaksen, Andreas
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 143-2022
Sted: Sotra
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Bårdsen, Cecilie
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 144-2022
Sted: Kvam/ Nordheimsund
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av HF Juliane Seime
Hundefører:
Haug, Nina
Böpple, Hanna
Jordal, Thomas
Seime, Juliane
Duesund, Henrik
Matland, Anette
Aadland, Lisbeth
Brodahl, Cathrine
Mæhle, Anneli Stokke
Jonassen, Trine Norill
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 145-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Haugsrud, Hilde
Skundberg, Bjarne

NRH Aksjon: 136-2022
Sted: Os, syd av Røros
Beredskapsområde: Trøndelag
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Anderson, Dag
Grenness, Nina
Klausen, Tommy
Larsen, Monika
Kristiansen, Stian
Andersen, Ane Dille
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 137-2022
Sted: Slagentangen, Tønsberg
Beredskapsområde: Sør-Øst
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Askerød, Erik
Holtan, Kenneth
Dammerud, Monica
Haltnes, Rickard
Stuveseth, Frida
Wagner, Jan Erik
Norschau, Eline R.

NRH Aksjon: 138-2022
Sted: Skredfjellet
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Ullaland, Trude
Fuglestrand, Frode

NRH Aksjon: 139-2022
Sted: Nesodden
Beredskapsområde: Oslo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Hogstad, Ingvid
Wagner, Jan Erik
Øyås, Tom Egil
Feet, Else Helene
Mellegård, Sofie
Tysnes, Odd Einar
Olaussen, Karin Helene
Hertzberg, Marianne Loraas
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe

NRH Aksjon: 140-2022
Sted: Tveit/ Kristiansand
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Anderson, Dag
Grenness, Nina
Klausen, Tommy
Larsen, Monika
Kristiansen, Stian
Andersen, Ane Dille
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 141-2022
Sted: Mjølkeråen, Bergen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF C. Døving
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Døving, Christian
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 142-2022
Sted: Ålesund
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnetkvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny
Hatlehol, Roy
Hegnness, Brit
Mork, Jan Arve
Isaksen, Andreas
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 143-2022
Sted: Sotra
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Bårdsen, Cecilie
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 144-2022
Sted: Kvam/ Nordheimsund
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av HF Juliane Seime
Hundefører:
Haug, Nina
Böpple, Hanna
Jordal, Thomas
Seime, Juliane
Duesund, Henrik
Matland, Anette
Aadland, Lisbeth
Brodahl, Cathrine
Mæhle, Anneli Stokke
Jonassen, Trine Norill
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 145-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Haugsrud, Hilde
Skundberg, Bjarne

NRH Aksjon: 138-2022
Sted: Skredfjellet
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Ullaland, Trude
Fuglestrand, Frode

NRH Aksjon: 139-2022
Sted: Nesodden
Beredskapsområde: Oslo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Hogstad, Ingvid
Wagner, Jan Erik
Øyås, Tom Egil
Feet, Else Helene
Mellegård, Sofie
Tysnes, Odd Einar
Olaussen, Karin Helene
Hertzberg, Marianne Loraas
Bjørkli, Marius Bull-Tornøe

NRH Aksjon: 140-2022
Sted: Tveit/ Kristiansand
Beredskapsområde: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Anderson, Dag
Grenness, Nina
Klausen, Tommy
Larsen, Monika
Kristiansen, Stian
Andersen, Ane Dille
Dille, Anne Kathrine

NRH Aksjon: 141-2022
Sted: Mjølkeråen, Bergen
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF C. Døving
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Døving, Christian
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 142-2022
Sted: Ålesund
Beredskapsområde: Møre og Romsdal
Objekt: Savnetkvinne/ jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny
Hatlehol, Roy
Hegnness, Brit
Mork, Jan Arve
Isaksen, Andreas
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten
Engetrøen, Per Gunnar

NRH Aksjon: 143-2022
Sted: Sotra
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Brodahl, Cathrine
Bårdsen, Cecilie
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 144-2022
Sted: Kvam/ Nordheimsund
Beredskapsområde: Vest
Objekt: Savnet kvinne/ jente
Resultat: Funnet av HF Juliane Seime
Hundefører:
Haug, Nina
Böpple, Hanna
Jordal, Thomas
Seime, Juliane
Duesund, Henrik
Matland, Anette
Aadland, Lisbeth
Brodahl, Cathrine
Mæhle, Anneli Stokke
Jonassen, Trine Norill
Ankervold, Bente Aas Haugland

NRH Aksjon: 145-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Haugsrud, Hilde
Skundberg, Bjarne

NRH Aksjon: 146-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Haugsrud, Hilde
Skundberg, Bjarne

NRH Aksjon: 147-2022
Sted: Hamar
Beredskapsområde: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Holm, Arve
Haugsrud, Hilde
Skundberg, Bjarne

Hovedkurs Lavine Sør-Norge 2022

Sandblåst glede med snø i sidene

Knut Skår, Gina Reenskaug og Cicilie Knutsen

For andre gang dro mange spente NRH`ere til Bygdin Høyfjellshotell for å tilbringe en uke på hovedkurs lavine. Ettersom koronapandemien hadde begynt å slippe taket var det godt å kunne legge strenge smitteverntiltak bak seg, og ønske gjester fra det svenske politiets fjellredningstjeneste velkommen.

Av Marthe L. Kryvi, NRH

Da vi ankom Bygdin minnet det mer om en sandstorm i Sahara enn et hovedkurs lavine. Det var kraftig vind og så avblåst på området rundt hotellet at bilene nærmest ble sandblåst der de stod på parkeringsplassen. Heldigvis var det ikke noe fokksnø, så alle kursdeltakere og instruktører kunne komme frem i tide uten problemer med stengte veier. Selv om det var mange avblåste områder så hadde det lagt seg godt med snø i lesidene, så det var mange nok felt med nok snø til oss alle.

Førstereis til Bygdin

For undertegnede del var det første gang jeg var Bygdin høyfjellshotell, og jeg synes at det var et fantastisk flott kurssted. Hyggelig vertskap, et gammelt hotell med særpreg og fantastisk god mat med treretters middag hver eneste dag. Hotellet er svært vennlig innstilt til hunder, og at det faktisk bodde mer enn 50 hunder på hotellet den uken skulle man jammen ikke trodd. Med alle deltakere boende under samme tak ble det sosialt og hyggelig å være på kurs.

Nytt godkjenningsprogram

Dette var første år med nytt godkjenningsprogram, og det var tre lag med deltakere som var oppe til modul 4. Det gikk heldigvis bra med de fleste av dem, så etter endt uke stod vi igjen med flere nye godkjente hundeførere og lavinehunder. For de som ikke kom helt i mål i år så kommer de nok sterkt tilbake neste år.

For min egen del var jeg deltaker på modul 3-laget, også kjent som det mest effektive laget på kurset. Med hele syv deltakere som var sultne på

å få krysset av «L-er», så var vi noe skeptisk til hvordan dette skulle gå da vi satt på lagsmøte søndag kveld. Men, med instruktør Cicilie i spissen, og med instruktørelver Gina og Paula på laget, så kostet vi gjennom 13 L-er i løpet av uken. Etter å ha gjennomført syv utgravinger av pasient så kunne vi konkludere med at det hadde vært god progresjon på utførelsen av øvelsen. Nødbivuakk fikk vi gjennomført på kveldstid, og søk i vinterfjellet fikk vi unnagjort i strålende solskinn. For å kunne få krysset av moment «leder hund» så endte vi opp med å lage syv

miniøvelser, noe som var både lærerikt og morsomt. Samtidig så er det flere L-er som har mindre med hundetrening å gjøre, og med økt fokus på overflatefunn, så har hunden min nok aldri hatt så få nedgravde figuranter på et hovedkurs før. Men, nå er vi klare for gå videre til neste steg i godkjenningsprogrammet.

Svenske gjester

Det var flere interessante foredrag i løpet av uken, og spesielt kan innlegg fra våre svenske gjester nevnes.

På vei til felt med Bygdin høyfjellshotell i bakgrunnen

De fortalte om hvordan den svenske redningstjenesten er bygget opp, og delte sine erfaringer fra oppdrag som f.eks. flyulykken på Kebnekaise i 2012. Det var også en runde hvor flere delte sine erfaringer fra skredaksjoner, som jeg tror mange synes var spennende å få med seg. Vi var også i år heldige og fikk besøk av Rolf Bergstrøm som delte villig av sin kunnskap om snø, skred og kameratredning.

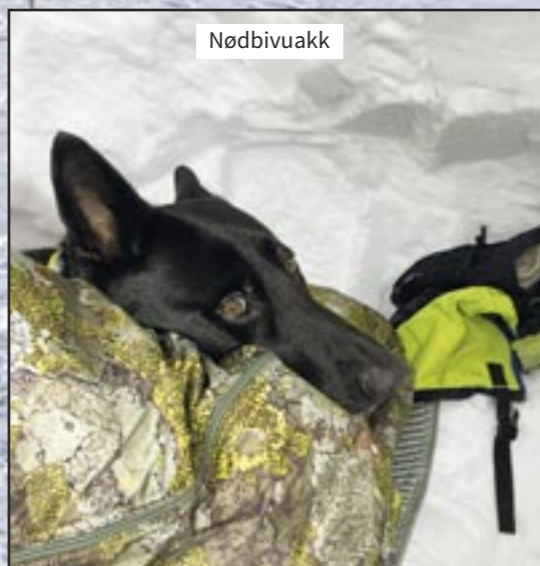
Nye instruktører

Som tidligere nevnt var det instruktørelver på årets hovedkurs, og ved kursslutt hadde NRH fått seks nye lavineinstruktører. Gratulerer til Arne, Gina, Paula, Steinar, Øyvind og Øystein! Da gjenstår det bare å takke kursledelsen, Knut og PG, for et fantastisk flott gjennomført hovedkurs. Jeg ser allerede frem til neste år!

Linda Hove med Ylva

Nødbivuakk

Ny dronning i lufta

Det har stor kabin, flyr raskere og kan operere bedre i dårligere vær. Det nye redningshelikopteret SAR Queen tar over for Sea King, og er et løft for redningstjenesten i Norge.

Av Aud Ingebjørg Barstad

Foto: Luftforsvarets 330 skvadron

Som hundefører i Norske Redningshunder kan du oppleve å bli fraktet til og fra søksområder med redningshelikopter. Flere har kjennskap til Sea King-helikoptrene, og nå er det altså på tide å bli kjent med SAR Queen som tar over stafett-pinnen i lufta.

En oppgradering

Redningshunden har tatt en prat med redningsmann Vebjørn ved 330 Svadron, Sola. Han har arbeidet på Sea King siden 2007, og Lynx-helikopter før dette. Nå er det altså SAR Queen som er Vebjørns arbeidsplass. En oppgradering på flere måter, mener han.

- SAR Queen er et nytt og fantastisk arbeidsredskap. Vi har bedre arbeidsforhold bak i helikopteret, med en firkanta og anvendelig kabin og smarte plasseringer av seter og plass for båre, forteller han. Helikopteret har flere og bedre sensorer, radarer som kan søke etter mobiler (som er påslått), avansert varmesøkende kamera og svært gode søkelykter til alle søkeposisjoner ombord.

- I tillegg flyr SAR Queen 50 prosent raskere enn Sea King. Det betyr at vi er raskere på plass, og kan i gitte tilfeller bruke mer tid på stedet enn vi kunne tidligere, sier Vebjørn. Vær er alltid en utfordring, og SAR Queen er utstyrt med av-isning på både motor og rotorsystem.

- Modellnavnet AW101 står for All Weather. Det kan fly i dårligere vær, men det er fortsatt et helikopter, sier Vebjørn. Han poengterer at bakke-mannskap er viktig og fungerer i vær der helikopteret må stå på bakken.

Hundene trives

Som godkjent hundefører i NRH vet du kanskje at det er påbudt med munnkurv i helikopteret. Det er for å sikre at mannskap og passasjerer

ikke blir skadet hvis en hund mot formodning skulle få panikk inne i maskinen. Vebjørn har god erfaring med hund ombord:

- Min erfaring er at hundene trives godt i helikopteret. De legger seg ofte på dørken og sovner. Vi må selvsagt ta våre forholdsregler dersom en hund skulle få panikk, for hvis det skjer blir gjerne reaksjonene voldsomme og det vil vi helst unngå. Men jeg har ennå ikke opplevd at hunder mistrives i helikopteret, forteller han.

Skarpere vind

Innimellom skjer det at hundefører eller annet operativt personell i Norske Redningshunder bistår helikopteret med å finne egnet landingsplass. De som har tatt ned Sea King vet at det blåser friskt under maskinen. Luer, briller og andre løse gjenstander kan fly avsted og skade motor og rotor, og dermed skape farlige situasjoner.

- Ytterkanten av vindrosen oppleves noe bråere på SAR Queen, og det kan det være verdt å merke seg, sier Vebjørn.

- Vinden blir jevnere etterhvert som maskinen kommer nærmere, og da er det nokså likt Sea King. SAR Queen har en ekstra «kant» i vindrosen under helikopteret, som er kraftigere enn på Sea King.

Elektrisk heis

SAR Queen har en rampe bak som kan heises ned, og dermed kan man gå inn i helikopteret uten trappe-trinn. I tillegg har den sidedør lik den som på Sea King. Det er denne døren som brukes når redningsmann, pasient eller hundeevipasje heises fra maskinen.

- Heisen er elektrisk, og det betyr at den kan startes og stoppes jevnere og mer nøyaktig enn en hydraulisk heis, sier Vebjørn. I tillegg går heisen dobbelt så fort som den på Sea King.

- Den er mer presis og mer behagelig. Det er viktig å følge med på rotor, og

spesielt halerotor, når man nærmer seg helikopteret. Skal man laste om bord når helikopteret er i gang må man passe godt på, holde god avstand og følge retningsangivning fra personellet ombord.

- Halerotoren er det farligste på hele helikopteret, fordi den er det laveste punktet som er i bevegelse. Den kan være i hodehøyde. Hovedrotoren kan være et problem hvis terrenget

er skrånende, men ikke ellers. Rotorene går så fort at man ikke ser dem, i tillegg er det mye bråk fra maskinen som påvirker konsentrasjonen, så pass på hverandre.

Pass på ørene

Akkurat som med Sea King er SAR Queen en bråkete maskin. Redningsmannen anbefaler alle hundeførere å ha ørepropper i beredskapssekken.

- Når dere skal ombord med hund og utstyr i hendene kan dere ikke holde dere for ørene, så putt i et par propper på forhånd, sier han. Inne i maskinen finnes hørselvern med intercom, men for hundene er det ingen støydemping tilgjengelig. Det finnes hørselvern for hund på markedet, så det kan være en god idé å vurdere et slikt til hunden. Vel ombord i kabinen er det viktig å

tenke på å la mannskapet få jobbe, og holde intercom en tilgjengelig for dem, særlig take off og landing. - Vi vil gjerne prate, men særlig under take off og landing er det mye som må avklares mannskapet i mellom. Da er det fint om vi kan ta praten når vi er i lufta, og det er færre ting å ta hensyn til, sier Vebjørn. - Samarbeidet med de frivillige er gull verdt. Vi har på ingen måte

luktesansen til hundene, eller treningen til hundeførerne. Dere er en viktig kapasitet som gjør et verdifullt arbeid, sier Vebjørn, som ønsker hunder og hundeførere velkommen ombord i nye SAR Queen, og gleder seg til videre samarbeid med NRH.

AW101 SAR Queen

Norges nye redningshelikopter.

- Funksjon: Redningshelikopter
- Produsent: Leonardo Helicopters (tidligere Agusta/Westland)
- Passasjerer: 25
- Besetning: 6
- Hestekrefter: 3 x 2041 (tre motorer)
- Cruisehastighet: 278 km/t
- Rekkevidde: 266 nautiske mil (ca. 500 kilometer)

(Kilde: Forsvarets Mediesenter)

En aksjon som satte overraskende spor

Cecilie og hennes tidligere redningshund Click, en god venn på mange leteaksjoner. Foto: Privat

I skrivende stund er det bare tre uker siden jeg måtte avlive hunden som jeg begynte i NRH med, og i denne tiden har det vært mange tanker om aksjoner og treninger vi har vært på. Man kan se tilbake på de fantastiske opplevelsene man fikk sammen, og de aksjoner som satte dypest spor.

Av hundefører Cecilie Jørgensen

Ikke nødvendigvis fordi en hundefører gjorde funnet eller hvordan funnet ble gjort, men omstendighetene rundt.

For noen år siden ble vi kalt ut til aksjon, selvsagt midt på natten, en times kjøretur unna. En fortvilet person ønsket å avslutte livet, og hadde lagt igjen et brev. Man forbereder seg i bilen, på vei til aksjonen, men klarer likevel å ha en profesjonell tilnærming til det. Dette er ikke en person jeg kjenner selv, og frem til et eventuelt funn er konstatert, er dette «bare» nok en case vi skal ut på, og gjøre vårt beste.

Saueterreng

Vi blir tildelt områder å søke av, både høyt og lavt i terrenget, i skog og

langs sjøkanten. Underveis i søket havner vi inn på et saubeite, men jeg ser ingen fersk bæsj, så Click får løpe løs. Han sendes oppover fjellsiden og forsvinner over kanten, mens jeg bruker lykten aktivt i det åpne terrenget nedenfor oss. Lykten sveiper av og til opp mot området jeg sendte Click, og jeg sveiper over flere store steiner som ligger på kanten. Etter noen få sekunder oppfatter jeg at det på ingen måte er steiner, men sauer som vi har vekket fra søvnen. Click blir kalt inn, og han kommer overraskende fort tilbake. Men han virker litt «rar» i løpingen sin, og kikker seg litt tilbake mens han er på vei til meg. Vel inne hos meg får han noen godbiter, og da skjønner jeg hvorfor han kikket seg slik rundt. Rett bak han kom det et lite svart lam løpende etter, brekende og nesten spørrende: «Er ikke du mammaen min likevel? Du var jo så stor og hvit...»

Lange søk

Vi søker videre, og jeg og annen hundefører blir bedt om å finsøke et område, da de har peilet mobiltelefonen til den savnede der. Vi søker og søker, men finner ingenting. Det begynner etterhvert å bli lyst, rundt 5-6-tiden om morgenen, og jeg tenker at nå begynner vi å nærme oss grensen vår for effektivt søk. Vi sier oss villige til å søke et område til, da har vi søkt aktivt i nesten fem timer, og det vi skulle ut på nå var avspøkning av sti som var søkt av tidligere på natten. Jeg får med meg en dame fra det lokale Røde Korslaget og vi setter av gårde. Stien er bratt til å begynne med, før vi kommer oss ned til sjøen. Vi søker bortover, og jeg vet at det er en

annen hundefører som er på vei mot oss fra andre enden av stien, og jeg tenker at jeg skal bare sende Click ned denne lille åpningen, så skal vi snu og komme oss tilbake til bilen. Click har jobbet utrolig godt gjennom hele natten, løpt mange flere kilometer enn jeg kunne drømt om, og nå har han fortjent en hvil (og jeg begynte også å bli sliten).

Melding!

Jeg sender han ned til en åpen plass, som er vanlig å bruke for både badende og noen ungdommer som fester der. Han løper nok en gang ut, forsvinner opp noen steiner og bak noen busker, og plutselig kommer han med melding. Pulsen skyter i været mens jeg sier til RK-damen at han kommer med melding, før jeg kobler lina og vi beveger oss fremover. Jeg er veldig usikker på hva i alle dager vi skal finne, og må innrømme jeg holdt Click godt tilbake, men han var VELDIG tydelig i at her er det noe å vise. Vi hopper opp på de samme steinene og rundt den samme busken, og han stopper ved et tre. Jeg klarer først ikke se noe som helst, selv om det har blitt lyst, men når Click løfter blikket og nesen sin, ser jeg at det henger klær i treet han står ved. En jakke, og en genser som nesten går i ett med trestammen. Jeg klarer heldigvis å huske å belønne Click og hiver ballen til han, før vi begynner å kikke oss rundt. Vi ser ingen mennesker i nærheten, og bestemmer oss for å sjekke lommene på jakken. Vi finner både telefon og lommebok, som dessverre viser seg å tilhøre den savnede. Vi legger fra oss begge deler på bakken nedenfor klærne og begynner å lete mer rundt. Vi finner

fortsatt ingen person i nærheten og melder inn til KO at vi har gjort funn av klærne, og bekrefter at det er den savnedes basert på lommeboken.

Telefonen ringer

Mannskaper blir sendt til oss fra alle kanter, både langs vann og med båt, og mens vi venter, undersøker vi enda mer området rundt. Vi diskuterer fort muligheten for at vedkommende har hoppet på sjøen, og vi begynner å kikke om vi kan se noe. Men det er noen bratte og glatte meter ned fra berget vi står på og ned til sjøen, og med sannsynlig noen meter ned til bunnen også. Hele tiden mens vi både undersøkte klærne, området rundt, og sjøen nedenfor, ringer telefonen til den savnede. Alltid fra lagrede nummer, med samme etternavn. Fortvilte pårørende som ønsker så veldig at det skal gå bra. Jeg kan fortsatt se for meg mobilskjermen som viser lagrede navn. Dette nummeret fortsetter å ringe mens vi venter på mer mannskaper. Er det familien

som forsøker å få tak i den savnede? Mobilen står ikke på lydløs og ringetonen spiller tilnærmet konstant, uten at vi kan gjøre noe.

Flere mannskaper kommer til, det blir søkt i et større område rundt, men politiet drar slutningen at den savnede mest sannsynlig har hoppet på sjøen, og vi kan komme tilbake til KO. Søket fra båt og undervannskamera fortsetter, men vi tar den vel 30 minutters lange turen tilbake. Når vi er nesten fremme, får vi beskjed på sambandet at den savnede er funnet i vannet like ved der vi fant klærne.

Debrief

Det blir gjennomført en debrief av hele aksjonen, i tillegg til at vi som var tilstede ved funnsted, får en ekstra debrief, med mulighet for å se bilder. Jeg kikker, for jeg er nysgjerrig og har ikke sett noe slikt tidligere. Politi vurderer oss, snakker med oss og gir oss mulighet til å fortelle, og for min del blir det fort

Click på leteaksjon et annet sted enn historien i denne artikkelen.

Foto: Cecilie Jørgensen

fokus på det tekniske i søket, hvordan jeg vurderte søksområdet, hvordan jeg brukte hunden og at jeg var utrolig fornøyd med hvordan han hadde jobbet, og for en KLOKKEKLAR melding han hadde etter over fem timer i aktivt søk, og det på noe så «kjedelig» som klær.

Etter debrief setter jeg meg i bilen og skal til å kjøre hjem når kameratstøtten i distriktet ringer. Mye mulig jeg faktisk er i en lett grad av sjokk, for jeg er ikke så veldig interessert i å prate, og sier at jeg skal ringe mannen med en gang jeg legger på. Han har jo litt erfaring fra lignende situasjoner, og han skjønner når jeg forteller, selv om han ikke har vært med på denne aksjonen. Jeg husker veldig lite fra kjøreturen, men jeg er rimelig sikker på at vi veksler noen ord underveis.

Reaksjon

Kameratstøtten tar noen telefoner til meg i løpet av de neste dagene, tusen takk for det, og jeg føler egentlig at det går greit. Både en og to og tre dager går, jeg er på jobb, og føler at dette går fint. Helt til dag 4, hvor jeg får det midt i fleisen mens jeg sitter på kontoret. Alle følelsene flommer over, det gråtes og ristes, og jeg får en skikkelig mental utblåsning. Men det som overrasker meg så veldig er at det er ikke bildet av den døde som setter meg ut, det som spilles igjen og igjen foran øynene mine og i ørene, er bildet av mobilen hans og alle de titalls ubesvarte anropene fra pårørende. De stakkars pårørende som aldri mer skulle få klemme sitt familiemedlem.

Heidi-prisen skal deles ut for første gang:

Æres den som æres bør!

Du har kanskje fått med deg at NRH vil hedre de flotte menneskene i organisasjonen, og nå er Heidi-prisen på trappene. God lagånd og ekstra innsats, gode holdninger og initiativ er det som står i fokus når NRH skal dele ut den første Heidi-prisen, i grunnlegger Kaare Ferdinand Skalstads ånd.

Av Aud Ingebjørg Barstad

Fristen for å melde inn kandidater til prisen var 25. mai, og nå pågår arbeidet med å finne en verdig mottaker. Det er masse flotte mennesker og god lagånd som utgjør Norske Redningshunder. Hovedstyret ønsker å sette fokus på gode holdninger, og fremme initiativ som bidrar til dette, sier Nina Leiros i hovedstyret. - Vi håper denne utmerkelsen kan deles ut årlig til et medlem, lag, distrikt eller utvalg i NRH.

Hovedstyret ser etter de som har respekt for andre, er inkluderende og engasjerte. Det er mennesker, lag eller distrikter som aktivt jobber for et godt samarbeidsklima, løfter hverandre fram, spiller hverandre gode og bidrar aktivt for at andre skal nå sine mål.

- Folk som er stolte av organisasjonen vår og bidrar til utvikling, sier Nina Leiros, som er spent på hva prisen vil ha å si for organisasjonen. Grunnlegger Kaare Skalstad var svært opptatt av samholdet medlemmene i mellom. - Dette gjør vi dermed i Kaares ånd, sier Nina.

Følg med på www.nrh.no for mer informasjon om tildelingen.

Redningshunden 02-2022

Heidi – fjellets heltinne og Norges svar på Lassie

Upsete, Vestlandet, 1947: Det er gått et skred, og åtte norske ungdommer er savnet. Hjelpekorpsmannen Kaare Ferdinand Skalstad deltar i det hektiske redningsarbeidet med å få ungdommene frem fra snømassene. Det virker håpløst.

Av Aud Ingebjørg Barstad

Hyttefolk fra området deltar, og en liten hund som tilhører en av hytteeierne går rundt i skredet. Med ett viser den interesse for et område, snuser litt, graver med poten og finner en vott. Kaare ser dette og setter i gang med sondestenger i området. De finner en av ungdommene.

Den dramatiske redningsaksjonen setter tankene i sving hos den rutinererte hjelpekorpsmannen Kaare Skalstad. Kan en benytte seg av hundens fantastiske nese og dermed redde liv i vinterfjellet? Skiløping, høyfjellshotell og naturopplevelser er populært blant nordmenn, og hver påske mister flere mennesker livet i skredulykker. Kaare vil gjøre noe.

Ved en tilfeldighet kommer schäfervalpen Heidi inn i Kaares liv. Hun skulle egentlig til en annen familie på Voss, men katten i familien nekter det nye medlemmet å få innpass, og dermed blir Kaare tilbudt valpen. Når han får overrakt den lodne bylten i armene for første gang aner verken han eller Heidi hvilke eventyr de to skal oppleve sammen, at de skal flere redde liv, bli rikskjendiser og starte det som i dag er Norske Redningshunder.

Kaare Skalstad var en pioner innen redningshundmiljøet i Norge. Med hendelsen fra 1947 i minne, trente Kaare bevisst og målrettet for at Heidi skulle bli en god søkshund. Senere ble det mer oppmerksomhet rundt søk i snøskred, og det var jevnlig lavinehundsamlinger på Finsehytta med innleid instruktør fra Sveits, Melchior Schild. Her deltok både ildsjeler fra hjelpekorps, politiet og hundemiljøet, og det var på et av disse kursene Foreningen Norske Lavinehunder ble stiftet, som senere er blitt Norske Redningshunder.

Kaare dro stadig til Sveits for å delta på lavinehundkurs og -samlinger. I mars 1956 reiste han dit for siste gang hit, og tok med seg Heidi, som endelig ble offisielt sertifisert. Før dette hadde hun og Kaare deltatt på utallige leteaksjoner sammen, og blitt godt kjent i Norge, Europa og redningsmiljøet i USA. Kaare skrev senere boken «Lavinehunden Heidi», hvor han fortalte om deres største øyeblikk og dramatisk rednings-

aksjoner sammen. Heidi døde 5. mars 1957, til stor sorg for hele landet. Det kom hilsener fra fjern og nær da Heidi døde av hjernebetennelsen de mener hun fikk fordi trykk-kabinen i flyet ikke fungerte. En forening som kunne bruke hunden til å finne savnede mennesker ble hennes ettermæle.

Heidi var en helt spesiell hund. I følge Kaares beretninger hadde hun egenskaper som langt overgår den gjennomsnittlige kjæledegge i de norske hjem. Kaare var en dyktig formidler og en karismatisk person, og sammen med Heidi ble rikskjendiser i Norge. Alle ville ha en bit av den fantastiske hunden som selvoppofrende reddet liv, i skred, snøstormer, fjell og dal. Da Heidi skulle til Sveits på trening var hun avbildet på forsiden av de store norske avisene. Noen skrev

at hun burde reist på første klasse med den «søsteste flyvertinnen» til sin disposisjon. Det å ha møtt og hilst på Heidi var stort for både barn og voksne.

Heidi var også en modig hund, og historiene hun knytter til seg er spennende. De forteller om forholdet mellom eier og hund, om liv og død, dramatik, oppturer og nedturer. Barnefilmen Toya og Heidi, der Heidi

spilles av hennes sønn fordi hun selv gikk bort like før innspillingen, ble en svært populær film som ble vist i hele Norge. På skuespillerlista finner vi blant andre Harald Heide-Steen og flere norske kjente navn.

Det er Heidi som er i logoen til Norske Redningshunder (NRH). Hun er dermed fortsatt med når NRH hvert år redder mange menneskeliv. I tillegg til å være hjelpekorpsmann, hundefører, grunnlegger, fysioterapeut og forfatter var Kaare Skalstad aktiv i arbeidet med funksjonshemmede i idretten. Han fikk Kongens fortjenestemedalje i sølv. Kaare gikk bort i 2007, 87 år gammel.

Redningshunden 02-2022

Glad hund -betre kvardag
-forebygg med Optima pH4

Scan for
mer
produktinfo

Optima pH4 til forebygging og pleie

- pH4Hudvask for dyr/shampo til hundevask, også god ved kløe
- pH4Hudspray for dyr /Gel for ein mjuk og lettstelt pels, og god mot kløe/hudplager

Prøv også Optima pH4 Ørerens, Forhudrens og Mage som forebygging og ved slike plager.

Alle Optima pH produkta er utan parfyme og er skånsame for hunden, deg og miljøet!

Optima Produkter AS
5600 Norheimsund, Tlf. 56 56 46 10 www.optima-ph.no

Alle hunder kan spise
VOM

Hundemat fra hundefolk til hundefolk

Hovedkurs lavine Nord-Norge

Godkjent på nytt program

Dorothea og hunden Silva var blant de aller første som godkjente etter det nye lavineprogrammet, altså modul 4. Her er Dorotheas betraktninger rundt godkjenningen, og hvorfor hun mener det nye godkjenningsprogrammet er et skritt i riktig retning.

Av Dorothea Bade, NRH
Foto: Malin Granli

Redningshunden 02-2022

Først- litt om min bakgrunn fra NRH. Sammen med Silva, en Chesapeake Bay Retriever på 5 år, ble vi godkjent redningshundekvipasje sommeren 2021, på den gamle modellen. I mars 2020 tok vi klasse C lavine, og i februar 2021 tok vi klasse B lavine. Men i februar 2022 tok vi modul 4 lavine. Vi begynte altså lavine-utdanningen på det gamle utdanningsprogrammet, og avsluttet med den nye. I tillegg var jeg, sammen med laget mitt, de første til å bli godkjent på det nye utdanningsprogrammet (modul 4 lavine).

Store endringer

Brått ble det en del endringer i utdanningsplanen og i de ulike modulene. Store endringer som plutselig endret alt i måten vi skulle trene på. Trodde jeg. Egentlig viste det seg at disse endringene ikke var så store og betydningsfulle som jeg trodde. Det som dog var noe annerledes for min del var selve tentamen. Jeg brukte faktisk en del tid på å forstå dette med tentamen og eksamen, selv om jeg har dyktige instruktører i laget som til stadighet forsøkte å sette meg inn i det nye programmet. Kort oppsummert så gjennomfører du en prøve/ tentamen, lik den vi hadde på eksamen klasse A lavine, i slutten av modul 3. Når den er bestått går du over til ukas arbeid. Og på hovedkurs vinter Nord-Norge, hvor jeg og mine medsamensvorne gjennomførte fire caser som alle måtte bestås. Jeg kommer tilbake til disse casene etterpå, og hvordan hovedkurset opplevdes for oss som var oppe til godkjenning.

Tentamen

Men først: Tentamen. Som om man ikke er nervøs nok fra før av, så møter jeg opp og ser at det ikke bare er to dommere som skal dømme meg, men ÅTTE! Årsaken er enkel og veldig god: Sørge for mest mulig likhet og rettferdighet på tentamen fremover. Heldigvis for meg

så har ikke antall dommere/instruktører noe å si for gjennomføringen på tentamen.

Arne Andreassen, Helge Vasseng, Sissel Gaska, Erling Slaatten, Hilde Løvhaug, Arne Arntzen, Susanne Bengtsson og Bjørn Einar Helland møtte opp for å sammen bedømme tentamen, i den hensikt å sikre mest mulig likhet i gjennomføring og bedømming. Tentamen gikk fint, vi bestod. Og denne gangen, med så mange instruktører til stede, var jeg ganske trygg på at det ikke var noe tvil om at vi var gode nok.

Hovedkurs i Målselv

Så tilbake til selve hovedkurset som i år fant sted i Målselv Fjellandsby. Godkjenningslaget skulle gjennom fire caser, og bestod av syv ekvipasjer og tre instruktører. I tillegg til de tre instruktørene våre Helge Vasseng, Bjørn Einar Helland og Marit Silli, så var Tor Monsen fra FTU til stede. Alt i alt kunne ikke laget vårt fått bedre oppfølging.

Rammene for ukas arbeid opplevdes som ganske likt det gamle utdanningsprogrammet. For det første er prinsippene fortsatt de samme; tenk egensikkerhet, bruk logikk og tillærte kunnskaper, finn menneskene over og under snøen, og behandle dem. Forskjellen ligger i at ukas arbeid nå består av en rekke caser som er, etter min mening, mer realistiske. Ukas arbeid er i mindre grad basert på rigide prøver hvor man testes i de ulike momentene individuelt. Nå er ukas arbeid rett og slett en stor øvelse, delt opp i ulike dager med ulike utfordringer. Sammensatte momenter, som til sammen utgjør et realistisk søk, et samarbeid mellom hund og hundefører i praksis.

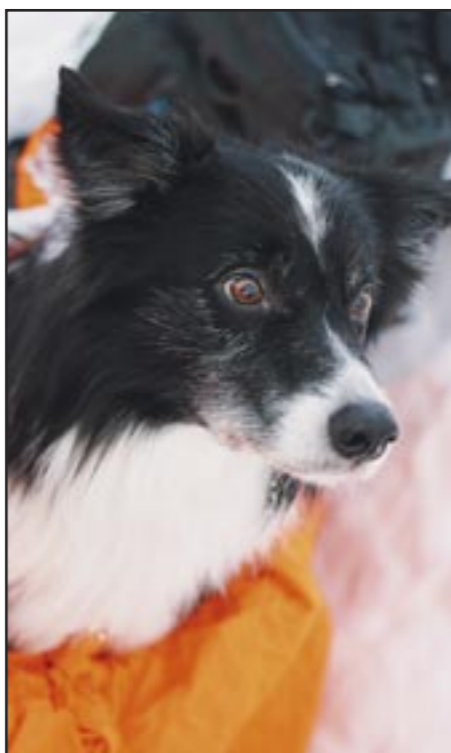
Intens uke

Det som gjorde dette hovedkurset noe annerledes fra

Redningshunden 02-2022

de tidligere kursene jeg har deltatt på, var intensiteten på uka. Det gikk i ett, og vi fikk mye mindre tid med instruktørene. Normalt deler vi lunsj, blir kjent innimellom slaga og får arrangert noe trening for instruktørene også. I år ble ikke det mulig. Hver case tok såpass lang tid at vi akkurat klarte å få samtlige gjennom samme case hver dag. Vi brukte altså fire fulle dager på å få gjennomført én case hver, hver dag. En annen artig betraktning var hvor ulikt vi endte opp med å løse de samme case. Dette var også noe jeg føler jeg lærte mye av. Det handlet ikke om at vi ikke jobbet mot det samme målet, men vi tok ulike vurderinger basert på informasjon, prioriteringer, kjennskap til egen hund og egne styrker og svakheter. Dette førte til at enkelte valgte helt ulik innmarsjvei, hvor i lendet vi valgte å forflytte oss basert på hva vi tolket av informasjonen som ble gitt.

En annen stor forskjell var min opplevelse av prestasjonspress under kurset. Jeg følte at det var fokus på læring, bygge opp kunnskaps- og erfaringsbanken, fremfor å prestere. Hvorvidt dette skyldes instruktører eller nytt utdanningsprogram vet jeg

ikke. Men jeg vil tørre å påstå at det skyldes en kombinasjon av de to sistnevnte. Jeg må dog anta at det i stor grad har mye med det nye utdanningsprogrammet å gjøre. Med bakgrunn i disse casene vi gjennomførte, innhold og målsetting, så var det naturlig at det ble lagt til rette for læring.

Ja- selvfølgelig er det et prestasjonspress. Og ja- det er ikke å unngå at man gruer seg og tenker at man må imponere dommerne. Men casene opplevdes som øvelser, som trening, og etter hvert skjønte jeg det at det ikke fantes én løsning eller én fasit. På det gamle programmet opplevde jeg dette i mye større grad. Høyre, venstre, ulike delmomenter som testes hver for seg (satt litt på spissen). Følg drillen, stol på hunden, gjør som du ville ha gjort på ekte!

Takk til laget

Avslutningsvis vil jeg bare vie noen ord til laget mitt - for det er som jeg nevnte innledningsvis mye egentid og venting i løpet av uka. Det er opp til oss selv hvor mye vi vil trene og terpe i løpet av dagen. Og på grunn av lagkameratene mine, som jeg ser opp til og respekterer, ble det gjort MYE bra. Vi ble kanskje ikke så godt kjent med instruktørene våre før etter casene var gjennomført, men vi fikk mye tid til å bli kjent oss i laget. Takk til Solveig, Lise, Kent, Tone, Nils og Elisabeth!

Til slutt: Takk til Sigrun Jørgensen som eksemplarisk kursleder, og Ken Pedersen. Takk til soldatene fra 331 Luftving for at de stilte opp som frivillige og var figuranter for oss.

Les mer om AniPlan her

AniPlan
valp for de
minste

AniPlan®

Planlegg for sunn hundehelse

Omsorg er å følge opp hundens helse, med jevnlig besøk hos din veterinær. Med AniPlan er rutiner for vaksiner og helsesjekk ivaretatt, dessuten har du alltid fri tilgang til våre veterinærer i AniCura App'en.

AniPlan er forbyggende omsorg til en fast, lav månedspris. For trygg og god helse i hundelivet.

- Forebyggende helseplan for din hund
- Betaling fordelt over hele året
- Inkluderer blant annet helsesjekk, vaksiner, kløklipp og resepter
- Gode rabatter på ytterligere tjenester og produkter
- Ubegrenset antall konsultasjoner i AniCura-appen

ULENDT. Tverrfaglig samling for redningstjenesten

Sett av helgen 22.-25- september 2022

Om ULENDT.

ULENDT. er en samling for aktører i frivillig og offentlig redningstjeneste som gjennomføres i Lom 22. - 25. september 2022. Samlingen er et samarbeid mellom Stiftelsen Norsk Luftambulans og en rekke andre aktører som er direkte eller indirekte involvert i redningstjenesten. Du kan lese mer om hvem som er med å arrangere samlingen under arrangører på www.ulendt.no. Samlingens overordnede målsetning er å bidra til økt kompetanse og styrket samhandling for redningstjenesten. Målet skal nås gjennom et bredt tilbud av opplæring, samtøring, øvelser, testing av nye konsept og metodikk, erfaringsseminar og ikke minst sosialt samvær med fokus på å bli bedre sammen. Selv om mange av arrangørene og målgruppen for deltakere primært holder til i Innlandet, vil det være elementer i gjennomføringen hvor det vil være deltakere også fra andre deler av landet og hvor målet vil være å påvirke elementer av redningstjenesten på nasjonalt nivå.

Har du lyst til å bli en del av instruktørkorpset i NRH?

Neste instruktørkurs er planlagt i 2023 med søknadsfrist høsten 2022

Opptakskravene finner du i læreplanen for instruktørutdanningen. Den er tilgjengelig på Gnist.

Som det framgår av denne, må søkere ha vært aktive i NRH i 6 av de siste 8 årene, og de bør ha godkjent minst to hunder.

Søknadsfristen er 15. oktober 2022.

Redningshunden 02-2022

Det kreves 12 dagers praksis sammen med en NRH-instruktør før søknad sendes. Om du tenker å søke på instruktørutdanningen, kan det derfor være lurt å begynne å samle praksisdager allerede nå.

Praksisdagene kan gjennomføres på lokale og sentrale kurs eller organiserte treninger. Kandidaten skal lede treningen og fungere som instruktørkandidat under veiledning av NRH-instruktøren.

For de som planlegger å ta instruktørutdanning i flere disipliner, skal 8 av de 12 praksisdagene være i ettersøking. De resterende dagene skal fordeles på lavine og evt. USAR.

Praksisdagene skal gjennomføres med to forskjellige NRH-instruktører. Det kan gis dispensasjon etter søknad i de tilfeller der dette er vanskelig å få til. To av dagene skal gjennomføres med distriktsinstruktøren (DI) i eget distrikt i aktuell disiplin.

Instruktørene skal skrive en kort rapport til DI i ditt eget distrikt. DI skal senere lage en samlet rapport med innstilling og prioritering av kandidater fra eget distrikt.

Dere som har søkt om opptak på kurset som var planlagt i 2022, må sende en ny søknad om opptak. Dere trenger ikke å ta praksisdagene på nytt, men i og med at det nye godkjenningsprogrammet nå innføres, kan det være en fordel å opparbeide seg erfaring i instruering av andre med basis i dette også.

Det er stort behov for lavineinstruktører, så lavinegodkjente som tilfredsstillere kravene for opptak til instruktørutdanningen, oppfordres spesielt til å søke.

Mona Herjuaune vil være kursleder for kurset. Ved eventuelle spørsmål, ta kontakt med FTU ved Kaare Finbak.

Redningshunden 02-2022

Populært å møte redningshundene

Jaktgolden Saga på stand i Røros sentrum.

Mange interesserte besøkte NRH Røros lag da vi markerte Frivillighetens år 2022 i Røros sentrum. TV-serien «Redningshundene» har tydelig økt interessen for vår frivillige redningstjeneste.

Tekst og foto: Monica Hägg Lund Langen, NRH Røros lag

NRH Røros lag stilte kvinnesterke da vi trakk ned fra lavinetrening i fjellet til sentrum for å markere Frivillighetens år og NRHs 66-årsdag. Her var det mulig å hilse på både rekrutter, elever og godkjente hunder, og snakke med hundeførere om livet i den frivillige redningstjenesten. Sju ekvipasjer av 14 aktive medlemmer hadde med hunder og utstyr for å gi en smakebit av hva Norske Redningshunder har å by på.

Kos og godbiter

Vi merker at mange har sett «Redningshundene» på NRK, og flere kom innom oss for å møte en «vaskeekte» versjon av en redningshund. Vi fikk besøk fra flere barnefamilier som gjerne ville klappe og kose på hundene, og turister og lokalbefolkning som gjerne ville høre mer om NRH. Vi hadde også en demonstrasjon, der en av ungdommene som møtte oss fikk gjemme seg bak en statue på Nilsenhjørnet, og redningshunden Saga gjorde raskt funn til de «pårørende og den savnedes» store glede. I forkant hadde vi opplyst om arrangementet på Facebook, på NRH.no og i lokale medier, og lokalradioen Nea Radio tok turen innom oss og lagde en reportasje.

Gatevant

Rørosingene er ikke ukjente med ekvipasjer i sentrum, med både hovedkurs på somrene og et lag som ofte bruker sentrumsnære områder og gatene under trening.

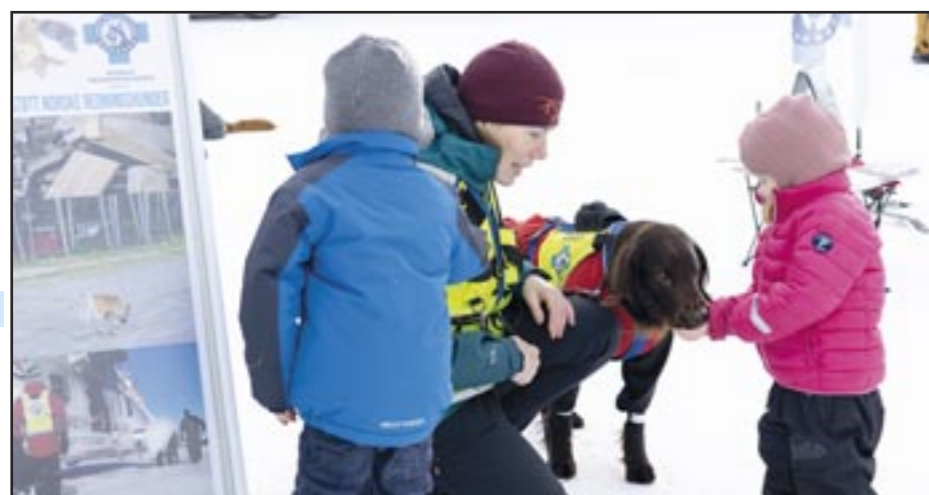
– Vi trener ofte i sentrum, selv om det er masse folk. Da legger vi ut figuranter midt i folkemengden, men hunden klarer å skille ut den som har gjemt seg og er «borte» fra mengden, forklarte hundefører og instruktør i NRH Røros lag, Anne Katrine Dille, til Nea Radio.

– Så det skyldes rett og slett at man vet aldri hvor folk kan ha behov for assistanse og hjelp, og det å trene i by kan være et greit scenario for dere?, spør reporter Per Magne Moan.

– Ja, NRH blir brukt stadig mer i sentrumsnære områder, og da må vi også trene i ulike miljøer, sier Dille.

Saga tar seg en liten pause fra sosialiseringen. Redningshund Demi og hundefører Nina Grenness i bakgrunnen.

4 og 5: De minste barna som besøkte standen var godt hundevante, og de fikk gi Karma godbiter under veiledning av hundeeier Tone Nøren.

4 og 5: De minste barna som besøkte standen var godt hundevante, og de fikk gi Karma godbiter under veiledning av hundeeier Tone Nøren.

Instruktør og hundefører i NRH Røros lag, Anne Katrine Dille, og hundeeier Tone Nøren.

Hundefører Nina Grenness med jaktlab Demi i samtale med noen av de besøkende som ville høre mer om livet i den frivillige redningstjenesten.

Stor aktivitet på standen til NRH Røros lag under «Møt en redningshund» den 26. februar, vår markering av Frivillighetens år. Vi fikk besøk av interesserte og forbipasserende, og lokalradioen tok turen for å lage reportasje om oss.

«- Utan lokale lag så blir NRH avvikla...»

Claus Røynesdal hadde ein artikkel i førre Redningshunden der han spør kva ein ville sagt til statsministaren i gondolen.

Av Knut Skår, NRH

Svaret hans er at han ville fortelje om kor bra NRH hadde vore i lokallaget på Voss (dersom det hadde eksistert). Videre påstår han at den organisasjonsforma som dei aller fleste medlemmane i NRH er ein del av, er eit oligarki. Namnet er mest sannsynleg valt med omhu ut frå verdenssituasjonen og det mest mogleg negativt lada ordet i dag.

Eg veit at me er einige på dei fleste områder og begge har eit stort hjerte for NRH, eg har hatt veldig stor sans for Claus og hans tankeverksemd, det var også underteikna som introduserte hans fyndord «FLID» inn i NRH. Men no innser eg nok ein gong at når det går på det personlege så forsvinn heilheits-tanken. Bakgrunnen er vel at distrikt Hordaland ikkje vil la Voss danne

eige lokallag, trur ikkje det kom fram i artikkelen.

Det som Claus her brukar som argument for lokallag stemmer ikkje i det heile, bort sett frå det fakta at det er mogleg å skaffe pengar til medlemmane i laget. Det er derimot ingen fakta om at dette har styrka samholdet i NRH, men det er fleire eksempel på det motsette. Dei aller fleste lokallaga er styrt på ein god måte! Men dei grovaste eksempla på oligarki i NRH kjem frå lokallag, der sterke leiingar har meir eller mindre diktatur i lokallaget. Her er det eksempel på underslag, bruk av NRH sine midlar til egen vinning, nekte andre NRH'ere i å trene på laget «sine» områder. Det er tatt opp «lån» i laget, det er eksempel på «medlemskontingent» til laget, NRH sine midlar på private kontoar, det er til og med brukt laget sine midlar til å hyre advokat for å saksøke NRH.

Om ikkje det er eksempel på oligarki og maktmisbruk, så veit ikkje eg.

Oppretting av lokallag skjer etter at sterke engasjerte personar går saman, og om dei ikkje har den rette innstillinga, noko heldigvis dei aller fleste har, så er det verkeleg mogleg å få til eit perfekt oligarki. Det er berre krav til 10 medlemmar i dag (tidlegare 5 medlemmar) for å opprette eit slikt lag, så det er lett å lage ein eigen klikk. Spørsmålet kjem om denne gruppa er like villige til å dele med andre...

Dei pengane som NRH går glipp av er minimale, eg har sjølv skaffa godt over ein million kroner til tidlegare lokallag, og no til distriktet, utan at nokon har spurt meg om organisasjonsnummer eller adresse. Claus nemner kulturmidlar, min erfaring at desse som regel er øyremerka til barn og ungdom, noko det er svært lite av i NRH. Ultralokale bankar blir det stadig mindre av, derimot er sparebankstiftingar villige til å støtte gode formål. Mange firma bidreg gjerne om ein møter dei personleg og har noko å tilby. Halde foredrag, møte på personalsamlingar og fortelje om NRH, få reklame på skuterhengar som eksempel. Når me ber om pengar til beredskap så er det ikkje til Årdal eller Førde, Voss eller Bergen, det er til beredskap i området.

Når NRH møter på aksjonar så er det ingen som spør kvar du kom frå, men nokon kjem på aksjonen i klede og utstyr sponsa av det «rike» laget sitt medan andre kjem i utstyr dei har betalt av eiga lomme. Er det noko som vil auke fellesskapen og NRH tankegangen? Heldigvis har NRH endeleg klart å få tak i midlar til å skaffe uniforma, noko som har vore på agendaen i fleire tiår.

NRH burde hatt regel om at minimum halvparten av desse lokale midlane skulle gått inn sentralt til fordeling over heile landet, då kan me snakke om å skaffe pengar til fellesskapen og beredskapen utanfor «min hage».

Når det gjeld demokrati så er eg sjølv sagt av den formeining om at demokrati er viktig i NRH, men det einaste som ikkje har nokon demokratisk forankring i NRH er lokallaga. Det er ingen registrering av medlemmer i lokallaget, det kan laget bestemme sjølve pr i dag. Det er ingen kontroll med bruk av midlar, bort sett frå at ein valt «revisor» utan krav til kompetanse skal sjå at det er billag til alle transaksjonar. Det er ingen link mellom styre og stell i lokallaget og opp i distriktet eller vidare opp til Hovedstyret og Representantskapet. Dei som vel styre i distriktet er medlemmer av NRH og ikkje noko lokallag, dei som skal stemme i val av hovudstyre og møte på vegne av NRH er representantar frå distriktet, ikkje lokallaget.

Det er også mangel på kunnskap når det gjeld påstanden om at lokallaga er den organisatoriske grunnmuren i NRH. Det er mildt sagt eit hån mot dei distrikt som fungerer på ein utmerka måte utan lokallag med å kalle det **oligarki** og **at det fører til avvikling**.

Dei distrikt som utan tvil har den beste organiseringa til glede for medlemmane, er nokon av dei distrikta som ikkje har lokale lag, men treningslag. Det er dei som har beste rekrutteringa og det beste opplegget for å ta i mot nye medlemmar. Dei har utan tvil hatt den beste utviklinga på dei fleste områder dei siste 15 åra. Kanskje fordi dei ikkje

er redd for at fleire skal ta del i pengesekken sin.

Den einaste forskjellen mellom lokallag og treningslag er nemleg pengesekken, og den har dessverre fått alt for stor verdi i NRH. Om det er treningslag så er det like mange oppgaver som skal løysast, det er like mange verv som skal fyllast, bort sett frå tal på styreplassar. Men i staden for at ein skal ha 10 kasserar og 10 bankkontoar i distriktet, så er det ein kasserar som har ansvar for rekneskapen. Men kursleiar, prøveleiar, treningsleiar osv. som har budsjett og rekneskap for den oppgåva vedkommande har fått ansvar for. Det er enklare oppgaver som bygger minst like mykje organisatoriske eigenskapar enn ein som plutselig skal ta eit heilt rekneskap utan kunnskap på førehand. Men all ære til dei som tek desse oppgåvene, men som kanskje ikkje hadde hatt mot til å teke på seg eit verv som kasserar i tillegg.

Dessverre så har fokuset på inntekter til enkeltmedlemmer fått alt for stort fokus i organisasjonskomiteen i NRH. Spørsmålet er ikkje om ein skal ha lokallag eller ikkje, men skal ein ha lokale lag så må dei bidra nasjonalt til NRH og ikkje berre til enkeltmedlemmar. Lokallaga må regulerast inn vedtektene på ein heilt anna måte enn i dag og gi frå seg ein del av inntektene til fellesskapet, slik at dei på lik linje med distrikta får ansvar og plikter, ikkje berre hauste fordelar.

Når me då snakkar om vedtekter så står det blant anna i §42 Medlemskap «Medlemmer av NRH blir automatisk medlemmer av de distrikt de geografisk sokner til eller er organisasjonsmessig aktive i» Det er ingen referanse til lokale lag, det er heller ingen avgrensing i kven som kan møte på et lokallags årsmøte og stemme, fordi det ikkje er noko register på dette i NRH, så korleis det då kan være demokratiets støttemur i NRH er for meg noko underleg med dagens organisering.

Det er vel ingen tvil om at eg er av den formeining at det er ein plikt å bidra inn i organisasjonen ut over det å trene hund, det har eg og levd opp til. Eg meiner og at NRH er ein landsdekkande organisasjon og at me må heva blikket opp frå vår eigen navle og vår eiga leikegrind. Min erfaring etter å ha vore i lokale og sentrale verv i NRH i 25 år, er at lokale lag har bidrege til at mange medlemmar ikkje ser NRH utanfor sitt område.

Dette er ein trend me alle må bidra til å snu, slik at alle «ser» NRH som ein organisasjon for heile landet med mest mogleg like forhold for alle medlemmane. Dersom me får til det så er det ikkje i tvil om at **NRH tvert om hadde fått det betre og vorte sterkare som organisasjon, utan lokale lag**.

- Apport!

Hvordan går det med apporten? Strålende, eller er det noe som ikke går helt på skinner? I denne artikkelen skal jeg gå igjennom innlæring av apport og hvordan vi kan tenke for å finne løsningen hvis vi strever med noe innlæringen av apportøvelsen, eller om noe glir ut etter hvert.

Tekst og foto av Emma Lein, hundeeinstruktør og hjelpetrener førerhund. Elev hos Norske Redningshunder med golden retrieveren Lizzie (f. 08.06.2021). Interesser utenom NRH: retrieverjakt og rallylydighet.

Emma og Lizzie

Redningshunden 02-2022

Jeg vil starte med å understreke at det finnes utallige veier til Rom i all hundetrening; og ikke minst med en så sammensatt øvelse som apport! Apport er en øvelse det er skrevet bøker om og laget utallige innlæringsvideoer for, og det finnes til og med egne kurs bare for apport. Det finnes ingen fasit som passer for alle, du må bare finne ut hva som fungerer for deg og din hund. Er hunden din klikkertrent er det ingenting i veien for å bruke klikker med denne oppskriften. Jeg håper at oppskriften jeg går igjennom her vil fungere for deg og din hund, men gjør den ikke det er det helt sikkert noen som har slitt med akkurat det samme som deg og som har løsningen. Spør en lagkamerat eller hundeeinstruktør om de kan hjelpe. Når jeg skal lære inn en skikkelig god apport deler jeg opp øvelsen først. Jeg deler den opp slik:

- **Sitt og bli** ved eiers venstre fot mens fører kaster apportgjenstanden, eller sitt og bli mens fører legger ut apportgjenstanden
- På kommando; **løpe ut og søke seg fram til apportgjenstanden**
- **Gripe** apportgjenstanden

- **Innkalling** (løpe direkte tilbake til fører, uten ekstra kommando)
- Inn i **utgangsstilling** eller i **front av fører**
- **Holde** apporten til fører gir slippkommando
- **Slipp**

Som med alle andre sammensatte øvelser trener jeg på disse momentene separat før jeg binder (baklengskjeder) de sammen til en fullstendig øvelse. For hvert moment finnes det mange innlæringsmetoder, men det ville blitt en veldig lang artikkel om jeg skulle gått igjennom alle - så jeg har begrenset det til én metode per moment.

Her er hvordan du kan gå fram:

Lær inn **sitt** og tren i forskjellige settinger med forskjellige forstyrrelser. Øv også på at hunden skal sitte ved siden av deg mens du kaster leker/baller/apportgjenstander. Dette er en forberedelse til når du skal kaste apportgjenstanden og hunden skal bli sittende til den får

beskjed fra deg om å hente apportgjenstanden i Modul 2: Praktisk Lydighet. Start med å ha et helt slakt bånd på hunden i tilfelle du må stoppe den fra å løpe etter apportgjenstanden. Ros og belønn når hunden blir sittende. Reiser hunden seg ber du den bare sette seg igjen, og prøver på nytt. Fas ut båndet så hunden til slutt kan sitte løs ved siden av deg uten å løpe ut til apportgjenstanden før den får beskjed. Husk også å trene på at hunden skal bli sittende mens du går i fra den og legger ut apportgjenstanden. I modul 2: Praktisk lydighet skal du legge ut apporten ca. 15 meter i fra deg. Pass på å lære hunden at den ikke skal løpe ut til apportgjenstanden før du har gitt den beskjed. Varier hvor lenge du venter med å gi apportkommando etter at du har stilt deg ved siden av hunden igjen.

Å **løpe ut til apporten** er ikke et moment jeg trener separat, selv om det er mulig for

eksempel ved å trene på å løpe ut til targets. Dette med å løpe ut kommer som regel naturlig ettersom du øker avstanden fra hunden og apportgjenstanden den har lært å gripe på kommandoen «apport». Får man imidlertid problemer med dette ville jeg brukt litt tid på å gjøre apportgjenstanden mer interessant eller i starten brukt noe hunden er mer interessert i, for eksempel en leke, en sokk eller lignende. Ofte kan for eksempel en myk gjenstand være lettere å starte med enn en hard. Kanskje må du leke litt/trigge litt jakt før du sender ut hunden i innlæringsfasen. Ikke alle hunder har høy gjenstandsinteresse eller naturlig interesse for å plukke opp og bære på ting.

Her kommer vi inn på momentet å **gripe**. Dette kan være veldig enkelt med hunder som liker å bære på ting, eller veldig vanskelig med de som ikke liker å ha ting i munnen med mindre det skal spises. Start med å holde en godbit i den ene hånden og presenter hunden for en apportgjenstand du har i den andre hånden. Til å begynne med, still et enkelt krav som at hunden skal snuse på gjenstanden. Når hunden gjør dette belønner du med godbiten du har i den andre hånda. Så øker du gradvis kravet til å bli å touche gjenstanden med snuten før du belønner. Så kan du gradvis kreve at

Lizzie holder apporten tålmodig

Redningshunden 02-2022

hunden skal tygge over gjenstanden. Prøver hunden å ta godbiten i den andre hånden lukker du bare hånden – like greit at den lærer tidlig at for å få godbit må den jobbe først. Dette blir også en form for omvendtlokking, for de som er kjent med den øvelsen. Bytt på hvilken hånd du holder godbiten i og hvilken høyde du holder apporten i.

En detalj: Prøv å gi godbiten mens hunden fortsatt har gjenstanden i munnen, om du rekker det. Under innlæringen av å gripe tar jeg ikke ut gjenstanden for så å belønne da dette fort kan bli en belønning for slipp i stedet for å gripe/holde. Er du konsekvent på dette i innlæringsfasen kan det gjøre det lettere å lære inn å holde apportgjenstanden i munnen over tid. Pass også

Hold en godbit synlig i den ene hånden og apporten i den andre.

på at du ikke dytter gjenstanden i munnen på hunden, den skal selv ta apportgjenstanden.

Når hunden begynner å skjønne at den skal gripe apportgjenstanden kan du starte å legge på apportkommando i det hunden griper apportgjenstanden. Etter hvert som det går fint å gripe når du holder apportgjenstanden kan du legge apportgjenstanden ned på bakken mellom deg og hunden så hunden må plukke den opp på vei mot deg. Start med kort avstand, så er det mindre sannsynlig at hunden stikker med leken. Gjerne rygg litt når hunden kommer imot deg med apporten. Gi godbit mens hunden fortsatt har apportgjenstanden i munnen. Det kan være praktisk å starte innlæringen hjemme i stua først. Der er det ikke så lett/fristende å løpe av gårde med apportgjenstanden, i tillegg til at det gjerne er lite forstyrrelser. Husk å trene med flere forskjellige typer apport-

gjenstander med forskjellige fasong, størrelse, vekt og materiale. Legg etter hvert ut apporten slik at hunden må bevege seg bort fra deg, gripe apporten og vende tilbake til deg.

For å lære å **holde** apporten må hunden ha lært å gripe apporten først. Når hunden har skjønnet at den skal ta apportgjenstanden i munnen når du presenterer den kan du starte å trene hold. Det kan du gjøre ved å drøye litt før du gir hunden godbit mens den fortsatt har apportgjenstanden i munnen. Er hunden så kjapp til å spytte ut gjenstanden at du ikke rekker å belønne mens hunden fortsatt har gjenstanden i munnen kan du vurdere å kaste godbiten til hunden heller enn å gi i munnen. Etter å ha kastet på ordentlig noen ganger

Lukk hånden om hunden prøver å ta godbiten.

begynner du å late som at du skal til å kaste godbiten (gjør håndbevegelsen som i et kast, men uten å slippe godbiten), før du kaster på ordentlig. Du vil gjerne se at hunden fryser og blir veldig oppmerksom opp mot deg når du later som at du skal kaste godbiten. Dette kan du bruke til din fordel når hunden har en apportgjenstand i munnen. Ha apportgjenstanden i den ene hånden og en godbit klar i den andre hånden, og når hunden griper gjenstanden er du kjapp til å late som at du skal kaste godbiten. Hunden vil da forhåpentligvis fryse, tygge litt bedre over apporten og holde apportgjenstanden et øyeblikk lenger så du rekker å kaste godbiten på ordentlig mens hunden fortsatt har apportgjenstanden i munnen. Fortsett å trene slik, og etter hvert kan du drøye ut holden mer og mer. Det er en fordel om godbiten kommer ovenfra, for da holder hunden hodet oppover og apportgjenstanden faller naturlig litt tilbake i munnen.

Når holden begynner å sitte mens hunden står eller sitter foran deg kan du begynne å trene i den posisjonen du vil at hunden din skal avlevere apporten i når apportøvelsen er innlært. Jeg har lært mine hunder å avlevere i utgangsstilling, men så lenge hunden er nær deg er ikke dette et krav hos NRH. Noen foretrekker for eksempel at hunden overleverer foran dem (enten sittende eller stående), for da blir det enklere å se at hunden har noe i munnen. Bestem deg for hvilken posisjon du vil at hunden din skal avlevere i, og tren hold i denne posisjonen også.

Innkalling jeg kaller den delen hvor hunden skal komme tilbake til deg med apporten for en type innkalling. Det er veldig likt i prinsippet, men hunden

Si "apport" når hunden griper over apporten med munnen

skal samtidig som den kommer til deg holde apportgjenstanden. Om du får problemer med denne biten kan det skyldes at apportgjenstanden har høyere verdi enn belønningen du har å tilby. For noen løser dette ved at de trener dette med to like leker, så de kaster den ene og viser hunden at de har tilsvarende så hunden returnerer til dem for å bytte til seg den de har. Dette kan være fint i innlæringsfasen når du skal lære hunden å returnere med gjenstander. For å sikre deg mot at hunden springer av gårde med leken kan du ha en langline på hunden. Denne bruker du bare for å veilede hunden inn mot deg når/hvis det er nødvendig. Gi hunden en sjanse til å returnere av seg selv først. I innlæringsfasen kan du gjerne rygge bakover når hunden kommer til deg, og belønne når den har kommet helt inntil deg - mens den fortsatt er i bevegelse mot deg, for å forsterke dette. Ikke belønn om hunden slipper apporten før avlevering.

En annen årsak til at hunden ikke returnerer med apporten kan være forstyrrelser i omgivelsene (for eksempel spennende lukter) eller at avstanden blir litt for lang for det nivået den er på akkurat nå. Er det forstyrrelser som distraherer kan det hjelpe å trene mer innkalling med slike forstyrrelser, uten apporten først. Du kan da gjerne trene innkalling mellom deg og en annen person, særlig om du skal benytte bringkobbelt/svenskebitt som meldingsform da dette ligner litt på rundering. Bruk langline ved behov, og fas ut denne når hunden kommer rett til den som kaller den inn. Den som skal kalle inn kan gjerne løpe vekk fra hunden mens den kaller inn om hunden ikke er så gira på å komme. Her kan også hunden gjerne belønnes mens mennesket rygger. Etter hvert som hunden blir mer og

Hold fram godbiten og gi den til hunden mens hunden fortsatt har apporten i munnen.

mer dreven kan den som kaller inn stå helt stille gjennom hele øvelsen, og legge på et krav om at hunden skal komme inn i den posisjonen den skal avlevere en apport. Når dette er flytende selv i disse forstyrrende omgivelsene starter du med apportgjenstand igjen. Kanskje oppdager du da at du må gå noen skritt tilbake igjen, men fortsett å bruke apportgjenstanden. Om den gjentatte ganger slipper apportgjenstanden kan det lønne seg å øve mer på hold og å korte ned avstanden før du øker den igjen. Noen kan gjerne holde apportgjenstanden hunden skal hente og gi litt mostand når hunden griper så hunden tar et bedre grep. Dette kan også hjelpe på hunder som lett bærer apportgjenstander som sigarer (noe som øker sjansen for at de ramler ut). Det finnes mange gode måter å lære inn **utgangsstilling** på. Du kan for eksempel benytte kassemetoden hvor hunden står oppå en kasse med frambeina og du

lokker den til å bevege bakparten rundt kassen. En metode jeg også synes er fin er en hvor jeg står parallelt med en vegg, ca. min hunds bredde fra veggen. Hunden står foran meg med hodet i min retning. Ved hjelp av en godbit lokker jeg hunden til å komme imot meg, mellom meg og veggen og så bak meg, hvor jeg endrer retning på godbiten 180 grader så hunden kjapt snur rundt sin egen akse - og vipps så er den inn på plass i utgangsstilling. Jeg lokker den kjapt ned i en sitt her, legger på det ønskede kommandoordet for utgangsstilling (jeg bruker «plass») og belønner rikelig. Dette gjentar jeg flere ganger, med mindre og mindre lokking til hunden har koblet hva kommandoordet betyr og jeg ikke lenger trenger å hjelpe den inn på plass. Så faser jeg gradvis ut veggen.

Om du ikke skal ha avlevering i utgangsstilling, men **foran deg** bør du være nøye med å lære hunden at den skal komme helt inn til deg med apporten. Ikke 1 meter i fra deg, men helst helt inn til deg. Tørrtren godt på denne innkomsten uten apportgjenstand først, så blir det litt enklere når du starter med apportgjenstanden. Å lære inn håndtarget kan hjelpe hvis det er vanskelig å få hunden til å komme helt inntil deg.

Slipp er ofte ikke vanskelig å lære hunden under apportering å lenge du har en belønning som har litt høyere verdi for hunden enn apportgjenstanden. Helst vil vi ikke at hunden skal slippe før vi har gitt en kommando for slipp. Her er det viktig at vi er konsekvente når vi starter å trene på avlevering i hånden at vi ikke belønner om hunden slipper gjenstanden før vi har gitt kommando for slipp. Det kan være en fordel å ha trent inn en god hold før du starter med slipp (avlevering i hånden). Dette er ofte den delen av apportøvelsen jeg kjeder inn sist da jeg hovedsakelig har fokus på holden i starten, med mindre hunden nekter å slippe apportgjenstander.

Når alle disse momentene er lært inn godt kan jeg begynne å kjede de sammen til en hel øvelse via **baklengskjeding**. Jeg starter nesten helt bakerst, med hold av apportgjenstand i den stillingen jeg ønsker for avlevering (sitte på min venstre side eller sitte/stå foran meg). Belønner dette. Så ber jeg hunden komme inn i utgangsstilling og bli mens jeg går noen meter vekk fra den og legger ut apportgjenstanden godt synlig. Så går jeg inn på plass ved siden av hunden og kommanderer apport. Når hunden (forhåpentligvis) plukker opp

apporten og kommer tilbake til meg med den kommanderer jeg utgangsstilling eller viser hunden at den skal inn i posisjon foran meg. Er nøye på at hunden skal holde helt til jeg kommanderer slipp. Her er det viktig å ikke stresse med avleveringen. I modul 2: Praktisk Lydighet skal hunden holde apporten helt til du får klarsignal fra dommer, så det er ingen fordel å venne den til å bare holde noen sekunder. Varier heller hvor lenge den skal holde så det blir uforutsigbart. Det er nå når jeg jobber med å kjede sammen øvelsen at jeg ser hvor godt jeg har lært inn hvert enkelt moment. Er det noe som ikke fungerer ser jeg hvilke(t) moment jeg må jobbe mer med. Er for eksempel holden ikke god nok må vi trene mer på denne, før vi trener mer på hele apportøvelsen igjen.

Noen ord til slutt: En seniorhundefører på laget mitt sa noe tankevekkende her om dagen. Jeg husker ikke ordrett hva han sa, men budskapet slik jeg oppfattet det var: Ikke venn hunden din til at når den kommer inn med løsbittet eller fastbittet er det travelt med å komme seg ut på påvisning. Ta deg litt tid på trening og venn hunden til å være litt tålmodig før du tar imot bittet. La hunden sitte litt med det, gjerne klapp den rundt munnen og ros rolig før du tar imot. Ikke stress. Vi trener for å bruke dette på aksjoner, og om hunden din kommer inn med melding på aksjon bør du ta deg litt tid til å roe ned og stålsette deg for hva du kan møte der ute. For det trenger ikke være et pent syn, og du risikerer å gå på en skikkelig smell om du bare løper ut sammen med hunden uten å ta deg tid til å samle deg litt på forhånd.

En annen fordel med å trene inn tålmodighet under holden av apportgjenstanden er i forhold til søk i mørket, for da er det ikke sikkert du ser så fort om hunden kommer inn til deg med noe i munnen eller ikke. Har ikke hunden trent inn tålmodighet da, kan du risikere at hunden spytter ut det den har i munnen før du har sett at den har noe i munnen. Et annet eksempel er om du under et teigsøk står og sjekker GPS eller kart, og ikke registrer at hunden kommer inn med noe i munnen før det har gått litt tid. Da hjelper det lite at det er høylys dag.

Masse lykke til med apporteringen!

THE CHALLENGE

Verdens tøffeste brukshundprøve!

Bli med på THE CHALLENGE på Sølen 1.-3. september 2022!

HVEM KAN BLI MED?

ALLE

INDIVIDUELL OG LAGKONKURRANSE

- ✓ Det kåres en individuell vinner
- ✓ Det kåres beste lag (man kan melde på 3 eller 4 ekvipasjer, de tre beste blir tellende)

Mer informasjon og påmeldingsskjema finner du på

www.the-challenge.no

For ytterlige spørsmål ta kontakt med:

Ronny Lauten tlf.: 906 16 269
Bjørnar Nordbotten tlf.: 488 93 436

eller send e-post til: challenge@norsk-brukshundsport.no

Påmelding innen 1. juli 2022 Startkontingent: kr 1 500

LYDIGHET

Fri ved fot
Dekk under marsj
Innkalling fra sitt
Hals
Fritt hopp over hinder med sitt
Apportering av tung gjenstand
Apportering av ukjent gjenstand
Fellesdekk med skjult fører og skudd

FELTSØK 50 m x 50 m (bedømt)

8 gjenstander
Valgfritt: apportering eller markering

FELTSØK 30 m x 30 m (ikke bedømt)

Fellesstart
15 gjenstander (små)
apportering eller markering er valgfritt

RUNDERING 1000 m (ikke bedømt)

4 gjenstander

TAPT APPORT (bedømt)

Tilbakesøk i eget spor, 300-500 meter

FINALE: SPOR 3000-6000 m

For de 15 beste etter Lydighet/
30x30 Felt /50x50 Felt og Rundering

1. plass: 10 000 NOK • 2. plass: 3 000 NOK • 3. plass: 2 000 NOK

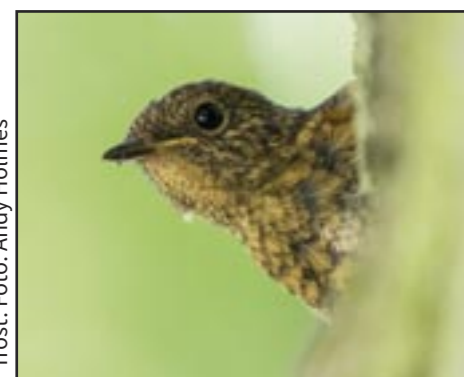

Flåtten våkner... Vær på vakt!

Visste du at...

- det kommer millioner av flått med trekkfuglene hvert år?
- flåtten er en av de viktigste bærerne av smittestoffer i hele verden?
- flått tar indirekte livet av tusenvis av lam hvert år i Norge, og flere andre husdyr og kjæledyr blir infisert?
- flått kan være aktive hele året der det ikke blir kaldere enn 3-5 grader?
- hvert år finner vi flått på nye steder?
- dyreeiere har høyere risiko for flåttbårne infeksjoner?
- flåtten finnes både høyere til fjells og lengre nord enn vi trodde?

Trost. Foto: Andy Holmes

Trost og rødstrupe tar med seg flått?

Du får stadig nye flåttsorter rett inn i hagen med trekkfuglene, som tar med seg millioner av flått hvert år.

Trosten og rødstrupen frakter flest. En norsk kartlegging viser at 31,5 % eksotiske flått kommer til Norge med svarttrosten og 25 % kommer med måltrost.⁴⁾ Det innebærer at vi får nye, noen ganger store og farlige flåttsorter langveisfra. Det er nå funnet flått som er både mer aggressive og hele 2 cm lange i Norge. I en stor kartlegging fra vår og høst 2016 viste det seg at 61 % av flåtten fuglene hadde med seg var infisert med minst én sykdom, og 37 % av flåtten var bærere av borrelia. Man fant også at flere blir smittet med borrelia vår og høst, og regner med at det er fordi flåtten får sitte lenger fordi man sjekker mindre utenfor sommersesongen.

I siste forskning på området⁸⁾ undersøkte de svarttrost og rødstrupe på Lista. De sammenlignet den genetiske strukturen på flått som kom med fuglene og den lokale varianten på Lista. Resultatene viste at flåtten I. ricinus på svarttrosten var annerledes enn de som ble funnet på rødstrupen. Flåtten I. ricinus på rødstrupen var lik den på Jylland og kommer fra det europeiske kontinentet. De fleste svarttrostene bar med seg flått som kom både fra England og resten av Europa, noe som stemmer med trekkrutene.

Dyreeiere har høyere risiko

En omfattende studie blant 3000 husholdninger fra 2018 viser at dyreeiere med hund eller katt har 1,83 ganger høyere risiko for å finne flått krypende på seg selv eller kjæledyret, og 1,5 gang høyere risiko for å finne flått som har festet seg.⁵⁾ 20 % av husholdningene med kjæledyr rapporterte funn av flått på dyret. 31 % fant flått som kravlet på medlemmer av husholdningen, og 19 % fant flått som hadde festet seg på et familiemedlem.⁶⁾

De som har hund må sjekke hele husholdningen, og hunden, for flått daglig, og sørge for å beskytte dyret med et effektivt flåttmiddel.⁶⁾

Vi har spurt veterinær Titti Mjaaland Skår hos AniCura Byåsen Dyrehospital i Trondheim om råd.

«Dyrene våre stryker kroppen langs vegetasjon der flåtten sitter klar. Det finnes flere effektive flåttmidler. Det viktigste er å gå til veterinær, så du får noe som virker. De som har kjæledyr kan være mer utsatt for flått enn andre, så beskytt hunden, enten med halsbånd, påflekingsveske eller tyggetabletter.»

Det kan være vanskelig å oppdage

når kjæledyret er infisert. Symptomer kommer gjerne 7-10 dager etter smitte. Dyret kan ha feber, hevelser, slapphet og dårlig matlyst.

Hvor biter flåtten

Flått kan være vanskelig å finne på dyret, spesielt når flåtten ikke er fullt utviklet. Derfor er det viktig å vite hvor på dyret de fleste flått setter seg.

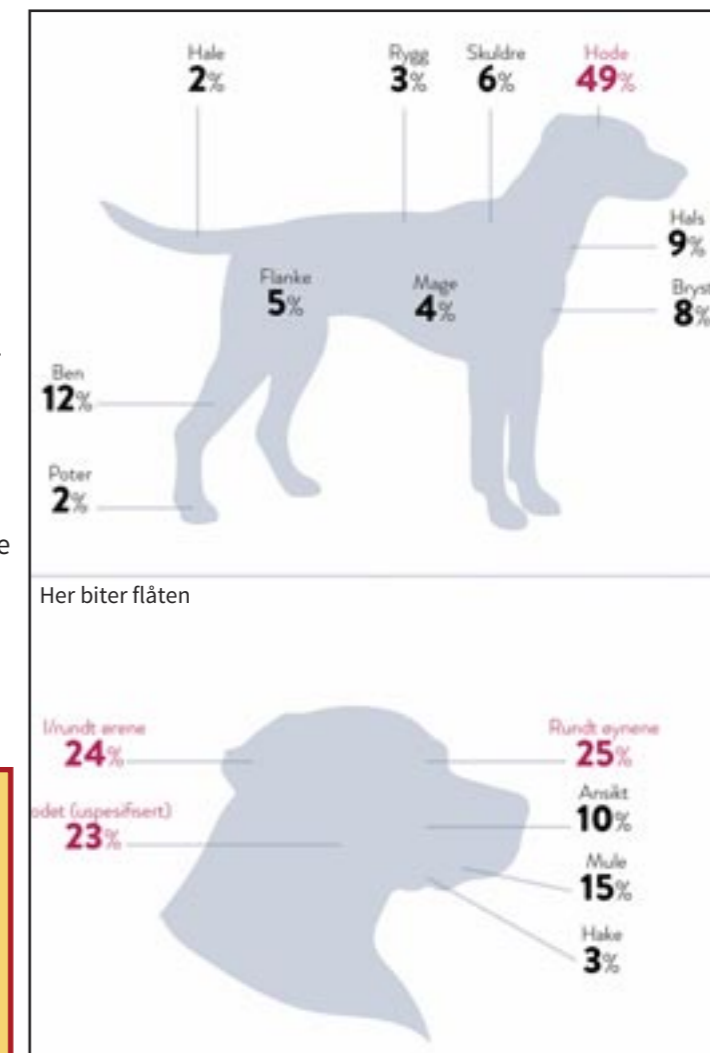
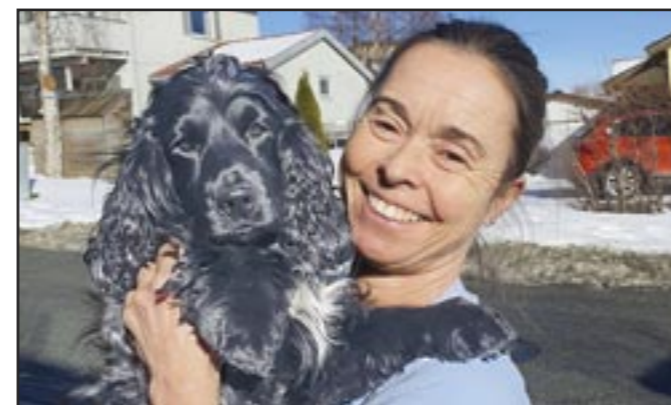
En kartlegging gjengitt i det engelske Vet Record⁷⁾ viser at de aller fleste flått setter seg i hoderegionen, på halsen og bryst. Blant flått på hodet var de fleste ved ørene, på haken og snuten.

Kartleggingen viser at det var mange tilfeller der dyrene tok flåtten med seg inn i huset, som ble funnet på gulvet eller i møbler. De fleste flått som ble funnet i huset var befruktete og fulle hunnflått som var klar til å legge tusenvis av egg. Rådet er å bruke et effektivt flåttmiddel som du får hos veterinær!

Fakta om flått:

- Flått er beslektet med midd og tilhører edderkoppdyrene
- Det finnes over 900 flåttsorter i verden
- I Norge har man oppdaget 13 flåttsorter, og skogflått (Ixodes ricinus) er den vanligste
- Flått har 4 utviklingsstadier; egg, larve, nymfe og voksen. Livssyklusen kan ta 3-5 år.
- Skogflåtten har ikke øyne, men sanseorganer på forbeina som sanser duft, temperatur, vibrasjoner, fuktighet
- Flåttsesongen varer så lenge temperaturen er over 4-5 grader. Stort sett april-november.
- Hanflått er 2-3 mm og hunnflått 3-4 mm – fullsugd med blod kan den bli 1,5 cm lang.
- Larver og nymfer suger også blod, men er vanskelige å oppdage.
- Det er nymfestadiet som utgjør størst risiko for borreliose.

Kilde: FHI og flåttsenteret.no

Kilder:

1. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877959X20300418?via%3Dihub>
2. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1877959X17302200>
3. <https://www.researchsquare.com/article/rs-75601/v2>
4. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fcimb.2013.00048/full>
5. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fcimb.2013.00048/full>
6. <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2019.24.9.1800101>
7. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6402176/>
8. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28631423>
9. <https://veterinaryrecord.bmj.com/content/182/18/514>
10. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1877959X20304222>

For kontakt med veterinær, flere bilder og info: Ingalill Sandal, Involve, mobil 92 82 75 59. ingalill.sandal@involve.no

◀ Titti Mjaaland Skår, Veterinær. Sertifisert innen fysiologi og rehabilitering på hund og katt. AniCura Byåsen Dyrehospital, Byåsveien 120, 7020 Trondheim. Tlf 73 84 14 80. titti.mjaaland.skar@anicura.no

Ta bedre bilder av hunden din!

De er ikke bare redningshelter - de er også fotogene. De fleste som eier en hund har nok mange bilder av den på telefonen og minnekortet. Men hvordan tar du best mulig bilder av hunden din?

Stein J. Bjørge er fotograf i Aftenposten, og stolt eier av hunden Multe (5).

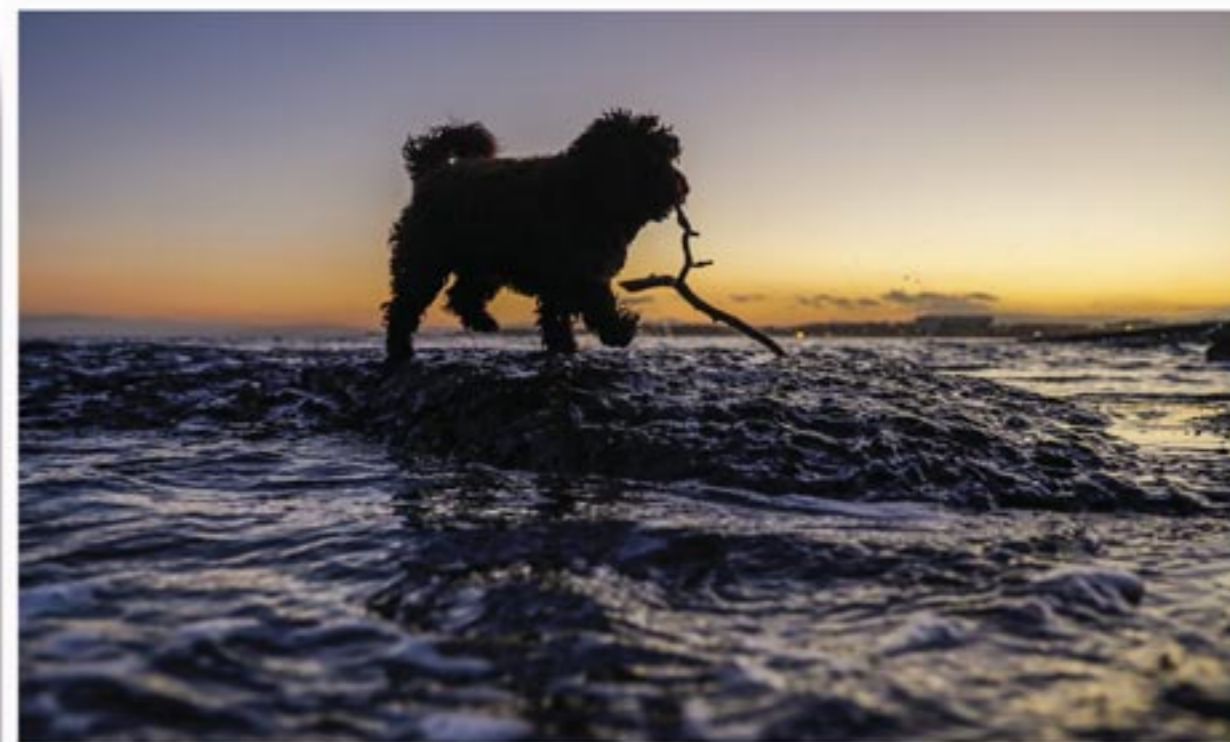
Her gir han deg sine beste tips til kanonbra bilder av bikkja!

Tekst og alle foto: Stein J. Bjørge

Vær forberedt

Du får ikke gode bilder hvis du ikke er klar! Hunder finner på mye rart helt plutselig, så ha kamera eller mobil tilgjengelig. Lag deg en snarvei på mobilen slik at du raskt kan aktivere fotofunksjonen. Har du en iPhone ligger det mange muligheter i denne. (Husk at volumknappene på siden kan holdes inne for å ta flere bilder i serie). Portrett-innstillingen gir diffus bakgrunn (litt som å bruke en telelinse) og er fin hvis du vil fokusere på kun hunden i bildet.

Kom deg ned på hundens nivå

Det aller viktigste rådet er å ikke være redd for å bli skitten på klær eller knær. Kom deg ned i øyehøyde på hunden, så er mye allerede gjort. Se livet fra hundens perspektiv, så får du spennende bilder og vinkler. Og om mulig: Ta av båndet. Du vil irritere deg i etterkant når du ser det henger med på bildet.

Tenk på bakgrunnen og hvor lyset faller

Et klassisk uttrykk blant oss pressfotografer er - «det er bedre å bli solbrent i nakken enn på nesa». Lyset er det som avgjør alt for et godt bilde. Se hvordan solen eller sterkeste lyskilde kommer fra. Sørg for å ha hunden på riktig side av deg som fotograferer. Dette enkle grepet vil allerede gi motivet et løft. Særlig gjelder dette hunder med mørk pels og fotografering mot snø.

Refleksjoner

Vann finnes overalt. Se på det som et speil og lek deg frem til et annerledes bilde av hunden. Her kan du legge kamera/mobil ned mot vannflaten for å speile hunden i det den bykser fra a til b. Kanskje hjulpet av en godbit som venter akkurat der du vil den skal lande. Planlegg bildet før du begynner. De fleste hunder går fort lei. Om du ikke har godbiter, da!

Natt og skumringsbilder

Bruk av blits gir ofte ikke gode utslag når hund og eier har refleksvester. Bruk derfor det naturlige lyset som eksisterer. En sterk hodelykt eller lys fra bil kan gi fine silhuetter om man plasserer hund mellom lyskilde og det man bruker til fotografering. Dagens digitale kameraer har gode muligheter til å hjelpe deg til et godt bilde til tross for at øyet opplever det som beksvart. Skru opp ISO-verdien eller sett kamera på automatikk. Noen mobiler har nattmodus-innstilling på kamera også. Dette er til god hjelp når det er få lyskilder. Men bruk av blits er perfekt for å få frem hundens detaljer når det er mørkt. Husk at lang lukkertid fanger opp det naturlige lyset som finnes, samtidig som blits-blinket fryser bevegelsen.

Ja til Fugl Fisk & Frosk - ulike fotoperspektiver

Ovenfra, under eller fra siden. Tett på eller langt i fra. Bevegelse eller stillestående. Lek deg frem, men se alltid etter at bakgrunnen passer inn. Jeg går alltid i en sirkel rundt motivet for å se hva som er beste bakgrunn og hvordan lyset faller. Det finnes masse utstyr for å ta gode bilder. Men gjør det enkelt, og ha alltid et kamera med. Man vet aldri når situasjonen byr seg og øyeblikket du ønsker dukker opp. Man kan være heldig og ha flaks, men min erfaring er at flaks er noe man har når man er godt forberedt.

Ingunn Lindemann (t.v.) og Anita Løwehr er på et viktig oppdag. De skal finne 19 år gamle «Håvard» som har rømt fra en institusjon. For å effektivisere søket deler de seg i to. Duoen har med seg hver sin redningshund. Den fem år gamle golden retrieveren Eira slår følge med Lindemann.

Omtrent 40 minutter etter at søket startet, sporer Løwehr og malinoisen Frost opp «Håvard» ved Langvannet i Aurskog-Høland.

Ved Bjørkelangen Sportshall får den midlertidige oppsatte kommandosentralen beskjed fra Lindemann og Løwehr om et vellykket søk.

30 minutter etter at han ble funnet, blir «Håvard» plukket opp i en firhjulig av Ullensaker Røde Kors.

Det hele er kun en øvelse, men seansen er så realistisk som mulig, mener hundeførerne Ingunn Lindemann og Anita Løwehr.

I halen på de norske redningshundene

– Det blir nesten som en vanlig redningsaksjon, forteller hundefører Anita Løwehr i Norske i Norske Redningshunder (NRH).

Tekst og foto: Petter Stensås, Romerikes Blad

– Den største fordel er at vi får trent sammen med de andre organisasjonene, legger hundeførerkollega Ingunn Lindemann til.

Sammen med Røde Kors, Norsk Folkehjelp og Norsk Radio Relæ Liga gjennomførte NRH en storslått redningsøvelse med utgangspunkt på Bjørkelangen søndag. Totalt var 60 personer fra forskjellige lokallag involvert i øvelsen som inneholdt fire ulike leteaksjoner. – Dette er kjempeviktig for samhandlingen med de 8 andre aktørene. Det er på øvelser man kan bli bedre, sier leder Thomas Janssen i Ullensaker hjelpekorps.

– Følge med på kartet

Janssen mener det er viktig å trene i det som er ukjent terreng for flere av deltakerne.

– Her må man tenke litt utenfor boksen og følge med på kartet, forklarer han.

Mannskapet til Ullensaker Røde Kors teller per dags dato 35 stykker.

– Det er et bra tall. I dag er det riktig nok mange fra hjelpekorpsset som er på andre arrangementer, forteller han.

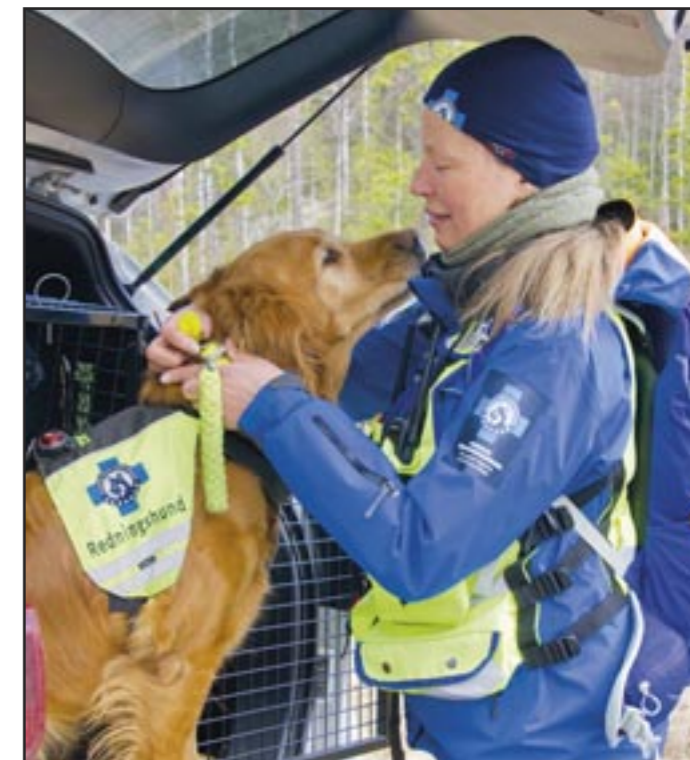
Forbedringspotensiale

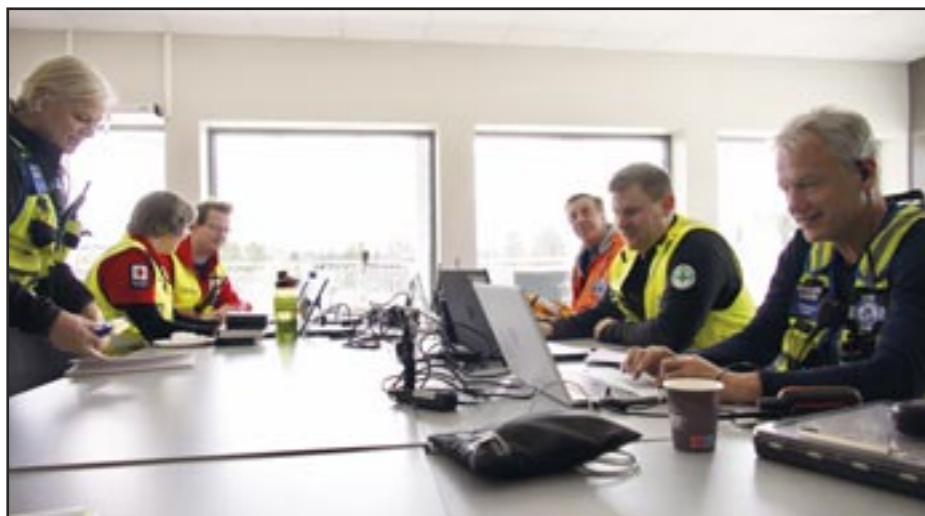
Beredskapsansvarlig Eirik Stenhaus i NRH Oslo, Asker og Bærum forteller at søndagens øvelse har gått fint for seg.

– Vi finner ting vi behersker, og ting vi må bli bedre på. Forhåpentligvis blir vi bedre. I denne øvelsen var det samarbeid i søk som var hovedfokuset, forklarer han.

I fjor ble Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum tildelt 53 millioner kroner av Gjensidigestiftelsen.

– Takket være de midlene kan vi øve mer enn det vi har gjort tidligere. Vi har øvd jevnlig siden august, forteller han.

– Til for å brukes

Under søndagens øvelse ble lokalene ved Bjørkelangen Sports-hall brukt som kommandosenter.

– Dette er et anlegg som er lagd for å brukes. Det er blitt til for frivillig-heten og allmennheten. Det er også moro å se at så mange kommer for å se hvordan vi har det på denne siden av Glomma, forteller daglig leder Kjell Roar Nygård i Bjørkelangen Sportsforening (BSF).

Ideen om å ta anlegget i bruk til en større redningsøvelse kom etter et tilfeldig møte med øvelsesleder Ann-Kristin Venner i NRH Oslo, Asker og Bærum.

– Jeg kom i prat med henne i mars da hun trente hunden sin utenfor hallen. Hun nevnte at dette området kunne være en fin mulighet til å utføre en større redningsøvelse. Det syntes jeg vi burde få til, erindrer han.

– Jeg må rette en stor takk til BSF og alle grunneierne, som har vært så samarbeidsvillige og lånt ut terreng, konstaterer øvelseslederen.

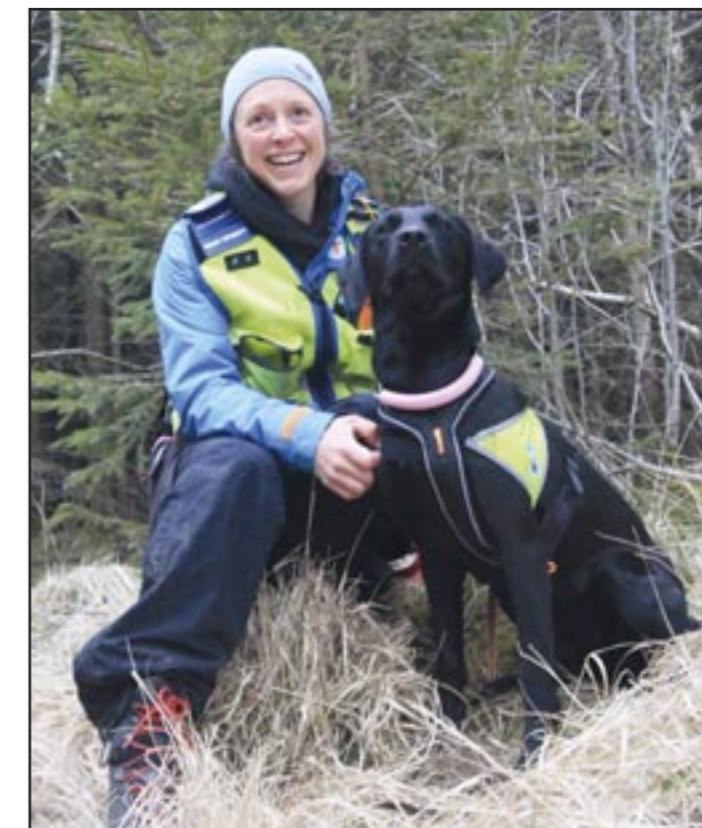

Redningshunden 02-2022

Redningshunden 02-2022

Ekle kryp som stjeler luktesansen

Da Helen Adamsons hund Raven plutselig fikk en merkelig atferd i sporet, tenkte Helen at nå var oppgaven for vanskelig for den unge hunden. Men da labradoren ikke fant godbiter lenger skjønte hun at noe var riktig galt.

Av Aud Ingebjørg Barstad

Normalt slipper ikke så mye som en brødsmule unna jaktlabradoren Ravens skarpe nese. Hun snuser seg frem til det meste, så da nesen brått sluttet å virke ble hundefører Helen bekymret. Raven hadde vært på kennel, og etter oppholdet merket Helen at hunden nøs mer enn vanlig.

Rar atferd

- Hun har alltid hatt for vane å nyse litt, men nå var det ekstra mye, forteller Helen. Den rare atferden i sporet var et annet hint om at noe var på gang. Var det mus Raven jaktet på?

- Først tenkte jeg at det kanskje var

underlaget, som var nytt, som ble for vanskelig. Men ingenting endret seg med kjent underlag, sier Helen. Hun fryktet kennelhoste, og holdt hunden unna trening i NRH.

- Etter et par dager var det bare nysing og ingen hoste, og da tok jeg kontakt med veterinær. Jeg hadde blitt tipset av en bekjent om nesemidd, sier hun.

Dyr diagnose

Diagnosen ble en dyr affære, for nesemidd er en utelukkelsesdiagnose, noe som betyr at mange tester gjøres før man konkluderer. Hunden måtte sederes, og veterinæren fant et lite sår i den bløte ganen. En mandel var litt hoven, ellers ingenting. Allmentilstanden var god, bortsett fra at hunden «nøs med hele kroppen».

- Veterinæren ga oss tabletter mot nesemidd, og etter en uke var Raven mye bedre. Jeg ventet et par uker før vi dro på trening igjen, slik at jeg ikke skulle gi Raven oppgaver nesen ikke

var klar for ennå, sier Helen, som forteller at Raven nå er tilbake til sitt gamle «jag».

Luktesansen er viktig

Nesemidd er vanskelig å oppdage, og Helen vil gjerne tipse andre NRH`ere om å tenke på dette hvis hunden plutselig har en annen atferd på trening eller aksjon.

- Hvis Raven ikke hadde vært i redningshundtrening hadde jeg nok ikke oppdaget dette, tror Helen.

- I dagliglivet merket jeg ikke at hun manglet luktesans. Men luktesansen er veldig viktig for en redningshund, sier Helen, som er glad for at hun ikke dro på trening og dermed utsatte Raven for oppgaver hun ikke ville klart å løse.

- Det ville vært veldig urettferdig overfor hunden. Tenk så frustrerende det må ha vært for henne. Tenk på det neste gang du trener hunden og den virker å ha mistet motivasjonen. Det KAN være noe i nesen!

Fellesinformasjon ved søknad til hovedkurs

Attester: Følgende forhold må være registrert i NRHs medlemsdatabase før kursstart:

- Betalt medlemskontingent for inneværende år
- Alle prøver og eventuelle innstillinger, skal være gjennomført før frammøte til kurs. Dette i henhold til godkjenningsprogrammet.

Manglende registrering vil bli etterlyst av administrasjonen før kursstart.

- Vaksinasjonsattest må forevises ved registrering/ kursstart
- Blåbok skal innleveres til kursstab ved registrering/ kursstart

Prøver: Ekvipasjer som ikke følger kurset, men kun skal avlegge prøve, må også sende søknad innen påmeldingsfristen.

Påmelding til sentrale hovedkurs gjøres fra medlemssidene: www.nrh.no

Velg medlemssider. Logg inn med medlemsnummer og passord.

Velg fane: Påmelding. Du vil få en bekreftelse på at søknaden er mottatt, til den e-post adressen som er registrert på deg i databasen. Vær obs på at det er flere klasser og boalternativer liggende i rullegardin valgene. Oppgi ønske om romkamerat. Allergier, sykdom eller annet som kan være nyttig for kursledelsen å vite føres på «annen informasjon»

Betaling: Kursavgift og oppholdskostnader faktureres samlet kort etter påmeldingsfristen.

Betalingsfrist: Omgående. De som ikke har gjort opp innen forfall, risikerer å bli strøket som deltager.

Kursavgiften refunderes ikke ved en eventuell avmelding fra kurset, **uansett årsak.**

Kursrefusjon: De som godkjenner klasse A / 1.g Re-godkjenner (under hovedkurset eller ved senere kontinueringsprøver) kan søke om kursrefusjon etter følgende satser:

Ettersøking: kr 2500,-
Lavine: kr 3000,-
Katastrofe: kr 1900,-

Godkjente ekvipasjer på fordypningslag kan søke refusjon dersom hele hovedkurset følges. Søknad må sendes NRHs administrasjon senest to uker etter at ukas arbeid og søksprøver er bestått. Sendes: post@nrh.no. Refusjonen kan helt eller delvis falle bort dersom NRHs økonomi tilsier dette. Kursrefusjon gis maksimalt en gang pr disiplin pr sesong.

Med nytt godkjenningsprogram kan det dukke opp spørsmål og kanskje noe usikkerhet før man melder seg på. Ta gjerne kontakt med den lokale instruktøren dersom du er usikker på hvilket lag du skal melde deg på.

Også i år vil vi gjøre det vi kan for å oppfylle alles ønsker med både forlegning og lag. Kursleder vil være behjelpelig ved spørsmål.

Spesielt i år må vi alle være raus med hverandre. Nytt program kan gi gode diskusjoner, men kanskje også noe frustrasjon. Det har vi forståelse for. Om vi alle er med og bidrar vil dette bli fire flotte hovedkurs.

Det vil bli kunngjort når det er åpent for påmelding til årets hovedkurs.

Lykke til alle sammen!

De forskjellige lagene / modulene du kan melde deg på:

Modul 4 eksamen (tidligere «ukas arbeid»)

Dette er for de som skal opp til førstegangs godkjenning og 1. re-godkjenning.

Modul 4 (tidligere «fordypningslag»)

Dette er for godkjente ekvipasjer og som ønsker å trene på sammensatte eksamensoppgaver. Her blir det mye praktisk trening og arbeid.

Modul 3

Dette er for de som ønsker å trene på temaene som ligger i utdanningsplanen i modul 3.

Treningslag

Dette er for deltagerne med fokus på temaer som er beskrevet i Modul 2. Utover det vil lagene selv kunne planlegge treningsøktene sine ut ifra behov og ønsker.

Prioritering

Ved stor pågang til kursene vil deltagerne bli prioritert etter følgende rekkefølge:

- 1) Modul 4 eksamen
- 2) Modul 3
- 3) Modul 4 (tidligere «fordypningslag»)
- 4) Treningslag Modul 2

Husk Blåbok

Krav til deltakelse på kurs

1. Generelt

1.1. Medlemskap

For å kunne delta på kurs som arrangeres av Norske Redningshunder må deltageren være medlem av organisasjonen. På forlangende skal gyldig kvittering for betalt medlemskap kunne fremlegges. Dette gjelder alle typer kurs uavhengig av hvilket nivå i organisasjonen som står ansvarlig for kurset.

1.2 Krav til føreres alder

Kursdeltager som ikke er fylt atten år skal ha foresattes tillatelse for å delta på kurs.

2 Søknaden

Søknad om deltagelse på kurs skal sendes til ansvarlig kursleder eller kurssekretær dersom ikke annet er oppgitt.

3 Krav til hunden

3.1 Raser

Hunder av alle raser, samt ikke raserne hunder kan benyttes. Unntak fra dette er raser som er definert som farlige/ulovlige hunder av Landbruksdepartementet og blandinger inneholdende slike. Det gjøres unntak fra dette for A-godkjente hunder som ble godkjent før den aktuelle rasen ble forbudt.

I tilfeller hvor det er tvil om raseopphavet påligger det hundefører å dokumentere at rasen ikke er ulovlig. Dersom hundefører ikke kan fremlegge slik dokumentasjon vil hunden ikke kunne brukes i NRH.

3.2 Helse

Alle hunder som deltar på kurs må være vaksinert mot valpesyke og attest kunne fremvises.

- Hund under ett års alder: Hunden må være minimum 10 uker ved siste vaksinasjon.
- Hund over ett års alder: Hunden skal være vaksinert ved minst 10 måneders alder og deretter skal siste vaksinasjon være utført for maksimum 3 år siden.
- Ved førstegangsvaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato. Det anbefales at deltagende hunder også er vaksinert mot parvovirusinfeksjon og parainfluenza (kennelhoste).

3.3 Løpske tisper

Kursleder skal ha melding om løpske tisper slik at det om mulig kan tas hensyn til dette ved sammenstillingen av nybegynnerlag.

3.4 ID-merking

Hunden skal være ID merket.

4 Prioritering av kursdeltagere

Dersom et kurs får flere påmeldinger enn kurset har plasser til skal deltageren prioriteres etter denne rekkefølgen;

1. Søkere som skal regodkjenne
2. Søkere fra rasfarlige distrikt (Lavinekurs)
3. Søkere som skal opp til klasse A 1. gang
4. Søkere som har påbegynt sin utdanning

5 Iverksetting

Denne instruks er vedtatt av HS 14 desember 2003 og revidert av FTU 20. januar 2007

Beskrivelse av lagsnivå

Fordypningslag (A-tren):

Nivået på deltakerne skal være godkjente hundeførere, tidligere hundeførere med ny hund på godkjenningnivå. Ekvipasjer som har gjennomført B godkjenning og er på godkjenningnivå for A godkjenning, kan etter avtale med kursleder delta.

Formålet med treningen denne uken er å videreutvikle ferdigheter ut over godkjenningsprogrammets krav. Trening på ferdigheter i henhold til godkjenningsprogrammet gjennomføres på B tren.

B-tren

Nivået på deltakerne skal være på B – A godkjenningnivå.

Formålet med B tren er å videreutvikle ferdigheter opp mot godkjenningnivået klasse A.

Nybegynner:

Hensikten med laget er trening opp mot B godkjenning. Treningen kan omfatte alle ferdigheter som kreves ved B godkjenning. Deltakere regnes som rekrutt frem til B nivå. Treningen bør tilpasses individuelt. Det bør omfatte en gjennomgang av hva en leteaksjon innebærer.

FTU anbefaler at det i trenings lag rekrutt klargjøres for deltakerne at organisasjonens formål er å utdanne redningshunder. Ekvipasjene skal få tilbakemelding om egnethet.

Hunder velger ull hvis de får bestemme selv

ULL ER ET RENT NATURPRODUKT

- Ull varmer (selv om den er våt)
- Ull puster
- Ull isolerer

www.canelana.no

